

TEEMA: TEOLLISUUS VARSINAIS-SUOMESSA

MAAKUNNAN TILA

KATSAUS VARSINAIS-SUOMEN KEHITYKSEEN SYKSYLLÄ 2016

LANDSKAPETS TILLSTÄND

ÖVERSIKT AV UTVECKLINGEN I EGENTLIGA FINLAND HÖSTEN 2016

Maakunnan tila
Katsaus Varsinais-Suomen kehitykseen syksyllä 2016

Landskapets tillstånd
Översikt av utvecklingen i Egentliga Finland hösten 2016

Julkaisupäivä / Publiceras 12.12.2016

Varsinais-Suomen liitto / Egentliga Finlands förbund
PL 273 (Ratapihankatu 36), 20101 Turku
puh. (02) 2100 900
fax (02) 2100 901

ISBN 978-952-320-011-1

TEOLLISUUS VARSINAIS-SUOMESSA

Sivuilla 4–13 pureudutaan Varsianis-Suomen teollisuuteen useista eri näkökulmista. Analyysin kohteena ovat maakunnan teollisuuden toimialarakenne ja erityispiirteet sekä teollisuuden työllisyyskehitys ja tulevaisuudennäkymät. Varsinais-Suomen teollisuus on rakenteeltaan hyvin monipuolinen ja profiililtaan varsin omaleimainen ja erikoistunut. Teollisuuden työllisyystilanne on viime aikoina parantunut selvästi, ja niin pienten kuin suurtenkin teollisuusyritysten tulevaisuudennäkymät ovat varsin myönteisiä.

TUKI KUMPPANUUSAJATELLELLE VAHVISTUNUT

Sivuilla 15–19 tarkastellaan kumppanuusbarometrin tuloksia. Nyt kolmannen kerran toteutettu barometrikysely antaa vahvan tuen maakunnan kehittämislle kumppanuuden kautta. Kyselyyn vastanneista 82 % oli samaa mieltä maakuntastrategian yhteistyötä korostavan vision kanssa, ja tuki kumppanuusajattelulle on vahvistunut selvästi edellisen kahden vuoden aikana. Myös maakuntastrategian päätoimenpidettä, kumppanuusfoorumia, pidettiin toimivana tapana kehittää maakuntaa.

TYÖTTÖMYYS LASKEE JA TYÖLLISYYS KASVAA

Sivuilla 20–25 tarkastellaan Varsinais-Suomen työttömyysasteen viimeaikaista kehitystä. Maakunnan työttömyysaste on kääntynyt hienoiseen laskuun kuluneen vuoden aikana, ja työttömyyden vähenemisen ennustetaan nopeutuvan vuonna 2017. Vastaavasti Varsinais-Suomen työllisyysaste on kääntynyt nopeaan kasvuun, ja maakunnan työllisyysaste onkin maan korkeimpia.

VARSINAIS-SUOMEN VÄESTÖNKASVU KESKITTYY TURKUUN

Sivuilla 26–30 pureudutaan Varsinais-Suomen väestökehitykseen. Maakunnan väestönkehitys on hidastunut jonkin verran, ja väestönkasvu kohdistuu lähes yksinomaan Turun seudulle ja erityisesti Turkuun. Syntyvyys on viime aikoina ollut kuolleisuutta pienempää, joten väestönkasvu on kokonaan muuttovoiton varassa.

INDUSTRI I EGENTLIGA FINLAND

Sidorna 4–13 behandlar Egentliga Finlands industri ur flera olika synvinklar. Analysen gäller branschstruktur och särdrag hos industrin i Egentliga Finland samt industrins sysselsättningsutveckling och framtidsutsikter. Industrin i Egentliga Finland har en mångsidig struktur och en särpräglad och specialiserad profil. Sysselsättnings-situationen inom industrin har under senare tid tydligt förbättrats, och framtidsutsikterna är tämligen goda för såväl små som stora industriföretag.

STÄRKT STÖD FÖR PARTNERSKAPSTANKEN

På sidorna 15–19 granskas partnerskapsbarometerns resultat. Av partnerskapsbarometern, som nu genomförts för tredje gången, framgår att det finns ett starkt stöd för utveckling av landskapet genom partnerskap. 82 % av de som svarade på enkäten samtyckte med landskapsstrategins vision som betonar samarbete, och stödet för partnerskapstanken har tydligt tilltagit under de två föregående åren. Också landskapsstrategins huvudåtgärd, dvs. partnerskapsforumet, ansågs vara ett verksamt sätt att utveckla landskapet.

ARBETSLÖSHETEN MINSKAR OCH SYSSELSÄTTNINGEN ÖKAR

På sidorna 20–25 granskas arbetslöshetsgradens senaste utveckling i Egentliga Finland. Landskapets arbetslöshetsgrad har under det senaste året minskat litet, och det väntas att minskningen av arbetslösheten snabbas upp under år 2017. På motsvarande sätt har sysselsättningsgraden i Egentliga Finland börjat öka, och landskapets sysselsättningsgrad hör också till de högsta i landet.

BEFOLKNINGSTILLVÄXTEN KONCENTRERAS TILL ÅBO

Sidorna 26–30 behandlar befolkningsutvecklingen i Egentliga Finland. Landskapets befolkningsutveckling har blivit en aning långsammare, och tillväxten koncentreras nästan enbart till Åboregionen och i synnerhet till Åbo. Nativiteten har under den senaste tiden varit lägre än mortaliteten, så befolkningstillväxten beror helt och hållet på inflyttningsöverskottet.

Maakunnan tila -katsauksen tämän kertaisessa numerossa syvennytään Varsinais-Suomen teollisuuteen.

Varsinais-Suomessa teollisuus on ollut perinteisesti vahvassa asemassa. Vaikka matkapuhelintuotannon alasajo on koetellut maakuntaa rajusti ja vaikka palveluelinkeinot ovat yleisen trendin mukaan kasvattaneet osuuttaan, ei teollisuus kuitenkaan ole menettänyt merkitystään maakunnan elinkeinorakenteessa.

Varsinais-Suomelle on ominaista teollisuuden monipuolisuus, mikä on korostunut elektroniikkateollisuuden roolin pienennyttyä. Vahvin teollisuudenala maakunnassa on metalli- ja konepajateollisuus, jota osaltaan tukee laivanrakentamisen pitkät perinteet ja sen viimeaikainen vahvistuminen.

Monipuolisuuden lisäksi Varsinais-Suomen teollisuusprofiili on varsin omakeinainen. Kulkuneuvojen, niin laivojen kuin autojenkin, valmistus on maakunnassa poikkeuksellisen vahvaa, ja esimerkiksi lääketeollisuuden merkittävä asema on suomalaisittain harvinaista. Kuvaava kuriositeetti on, että Suomen perinteinen teollinen tukijalka, paperiteollisuus, työllistää Varsinais-Suomessa alle sata henkilöä.

Teknologioteollisuuden rakennemuutos on koetellut Varsinais-Suomen teollisuutta harvinaisen rajusti. Teollisuudesta hävisi matkapuhelinvalmistuksen päätyttyä muutamassa vuodessa tuhansia työpaikkoja, mikä on ollut merkittävin yksittäinen tekijä maakunnan heikentyneen työllisyystilanteen taustalla. Aivan viime aikoina teollisuuden työllisyystilanne on Varsinais-Suomessa kuitenkin parantunut, mikä näkyy niin työllisten, työttömien kuin avoimien työpaikkojenkin määrissä.

Teollisuuden tulevaisuudennäkymät ovatkin Varsinais-Suomessa varsin hyvät. Turun telakan vahva tilauskirja tekee meriteollisuuden valoisan tulevaisuuden ennustamisen helpoksi. Lisäksi myös muilla maakunnan suurimmilla teollisuusyrityksillä menee hyvin, ja pk-yritysten suhdannennäkymät ovat parantuneet selvästi.

Detta nummer av översikten Landskapets tillstånd fördjupar sig i Egentliga Finlands industri.

Industrin har traditionellt haft en stark ställning i Egentliga Finland. Även om nedmonteringen av mobiltelefonproduktionen har drabbat landskapet hårt, och servicenäringarnas andel vuxit i enlighet med den allmänna trenden, har industrin inte förlorat sin betydelse i landskapets näringslivsstruktur.

Egentliga Finland utmärks av mångsidig industri, något som framhävs när elektronikindustrins roll minskat. Metall- och verkstadsindustrin är landskapets starkaste industrigren, som stöds av en lång tradition inom fartygsbyggande och den utveckling som under senare tid skett inom detta område.

Egentliga Finlands industriprofil är mångsidig, men också särpräglad. Tillverkning av fordon, såväl fartyg som bilar, har en ovanligt stark ställning i landskapet, och exempelvis läkemedelsindustrins betydande ställning är sällsynt enligt finländsk måttstock. Det är en talande kuriositet att den finländska industrins traditionella hörnsten, pappersindustrin, sysselsätter färre än hundra personer i Egentliga Finland.

Strukturömvandlingen inom teknologibranschen har påverkat Egentliga Finlands industri ovanligt hårt. När mobiltelefonproduktionen upphörde försvann inom loppet av ett par år tusentals arbetsplatser inom industrin, vilket har varit den viktigaste enskilda faktorn bakom landskapets försvagade sysselsättningssituation. Sysselsättningssituationen inom industrin i Egentliga Finland har dock nyligen förbättrats, som framgår av antalet lediga arbetsplatser och antalet sysselsatta och arbetslösa.

Industrins framtidsutsikter är således mycket goda i Egentliga Finland. Åbo varvs orderbok gör det lätt att förutspå sjöfartsindustrins ljusa framtid. Dessutom går det bra för landskapets övriga stora industriföretag, och SMF-företagens konjunkturutsikter har klart förbättrats.

ERIKOISTUNUT JA MONIPUOLINEN TEOLLISUUS

Teollisuudessa työskentelee Varsinais-Suomessa noin 30 000 työntekijää, eli noin 10 % koko maan tasosta. Matkapuhelinliiketoiminnan loppuminen 2010-luvulla on laskenut Varsinais-Suomen teollisuustuotannon painoarvoa, mutta teollisuuden rakenne on kuitenkin edelleen monipuolinen. Meriteollisuuden, ajoneuvojen valmistuksen, rakennusaineteollisuuden ja kemianteollisuuden merkitys on suhteellisesti koko maata suurempi. Metall- ja koneiteollisuuden merkitys on suuri, mutta vastaa koko maan rakennetta.

Varsinais-Suomen 10 suurimman teollisuusyrityksen joukkoon kuuluu neljä lääk- ja kemianteollisuuden yritystä, kaksi kulkuneuvoteollisuuden yritystä, kaksi konepajaa sekä elektroniikka-alan ja teollisuuden palveluja tuottavat yritykset. Tuotteet menevät lähes kokonaan vientiin. Seuraavat 10 suurinta yritystä kuuluvat edellisten lisäksi rakennusaine- ja elintarviketeollisuuteen. Vaikka työpaikkoja on hävinnyt 10 vuodessa yli 10 000, selittyy tästä noin puolet Nokian toimintojen loppumisella ja 2 000–3 000 teollisuustyöpaikan siirtymisellä teollisuudelle palveluja tuottaviin yrityksiin. Teollisuuden toimialarakenne ei siten ole muuttunut ratkaisevasti, vaikka tuotteet, palvelut ja tuotantoprosessit ovat.

Meriteollisuus on noussut Varsinais-Suomen merkittävimmäksi teollisuudenalaksi käsittäen kaksi telakkaa ja laajan kansainvälisen toimittajaverkoston. Meyer Turun nykyinen tilauskanta työllistää noin 5 000 henkeä Varsinais-Suomessa ja toimijaverkoston muut tilaukset vielä tuhansia lisää. Vuoteen 2020 mennessä työvoimatarpeen on ennakoitu jopa kaksinkertaistuvan. Varsinais-Suomen meriteollisuusverkostoon kuuluu noin 400 yritystä, jotka tuottavat noin 2,5 miljardin euron liikevaihdon. Maakunnan metalli- ja konepajateollisuus on merkittävä osa meriteollisuusverkostoa.

Kemianteollisuus muodostaa vahvan lähinnä Turun seudulle keskittyneen teollisen klusterin, joka koostuu lääkkeiden, lääkeaineiden, kemikaalien, kemiallisten aineiden sekä öljy- ja muovituotteiden valmistuksesta. Alan liikevaihto on yli 3 miljardia euroa, josta

öljytuotteiden osuus on noin puolet. Alueen lääketehtaat tuottavat noin miljardin euron liikevaihdon ja muu kemianteollisuus loput. Peruskemian tuotteiden osuus on Varsinais-Suomessa pieni, sillä öljyjalosteet, lääkkeet, reagenssit ja lannoitteet muodostavat liikevaihdon suurimman osan. Alan työpaikat eivät korkean automaatioasteen vuoksi kasva nopeasti, vaikka liikevaihto kasvaisikin.

Edellisten tavoin myös rakennusaineteollisuus on Varsinais-Suomessa muuta maata suuremmissa roolissa. Alan yritykset ovat erikoistuneet mm. eristeisiin sekä kalkki-, kipsi-, sementti-, lasi- ja kivimateriaaleihin. Ala on keskittynyt lähinnä Turunmaalle ja Vakka-Suomeen. Telakkateollisuuden lisäksi muu kulkuneuvoteollisuus on vahvassa kasvussa Uudenkaupungin autotehtaan nopeasti kasvaneen tilauskannan myötä.

Elintarvike- ja metalliteollisuus ovat Varsinais-Suomessa vahvoja aloja, mutta niiden suhteellinen merkitys on samaa luokkaa kuin muuallakin maassa. Elintarviketeollisuuden osalta on kuitenkin huomioitava jalostuksen lisäksi koko ruokaketju, jonka merkitys on Varsinais-Suomessa huomattavan suuri. Metall- ja konepajateollisuuden osuus koko teollisuuden liikevaihdon osana on noin kolmannes, mikä on sama kuin koko maassa. Alan merkitystä kuitenkin kasvattaa sen vahva kytkeytyminen meriteollisuuteen.

Aiemmin vahva elektroniikkateollisuus on hajonnut Nokian suuruuden päivien jälkeen pienempiin osiin. Jäljellä on perinteistä sähkötekniistä teollisuutta, elektroniikan komponenttivalmistusta ja myös vankkaa video- ja laajakaistateknologian osaamista.

Teollisuutta ei voi tarkastella ilman teollisuuden palveluita. Teollisuusyritykset tuottavat merkittävän osan liikevaihdoistaan palveluina, mutta ne ovat myös ulkoistaneet yksityiselle palvelusektorille entistä enemmän toimintojaan (mm. suunnittelu-, ohjelmisto- ja henkilöstöpalveluita). Liiketoiminnan palveluvaltaistuminen osaltaan vahvistaa teollisuusyritysten muutoskestävyyttä.

Svensk översättning på sidan 7 →

LAIVANRAKENUSTEOLLISUUS

Meyer Turku (1681)

Wärtsilä (350)

Cargotec (347)

Antti-Teollisuus (140)

Korjaustelakka (80)

KEMIANTEOLLISUUS

Orion (862)

Bayer (659)

Perkin Elmer (536)

Neste (443)

Yara (260)

METALLITEOLLISUUS

Sandvik Mining (450)

Vahterus (228)

Valmet (182)

Konepaja Häkkinen (181)

Pemamek (145)

AUTOTEOLLISUUS

Valmet Automotive (1382)

VAK (265)

Pilkington Automotive (260)

Carrus Delta (195)

Lännen Tractors (110)

ELINTARVIKETEOLLISUUS

Raisio (238)

Lunden Jalostaja (142)

Nestlé (140)

Orkla Foods (121)

Eckes-Granini (112)

RAKENNUSAINETEOLLISUUS

Paroc (282)

Nordkalk (160)

Domus (136)

Finnsementti (111)

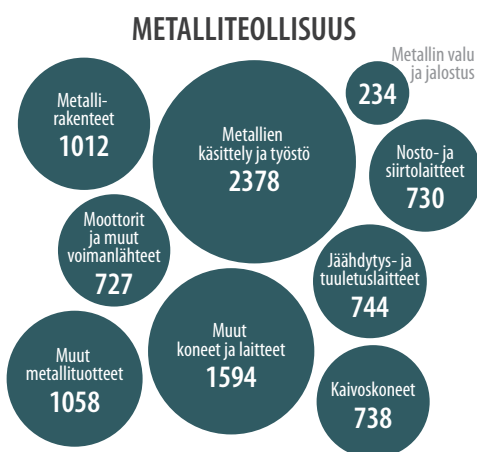
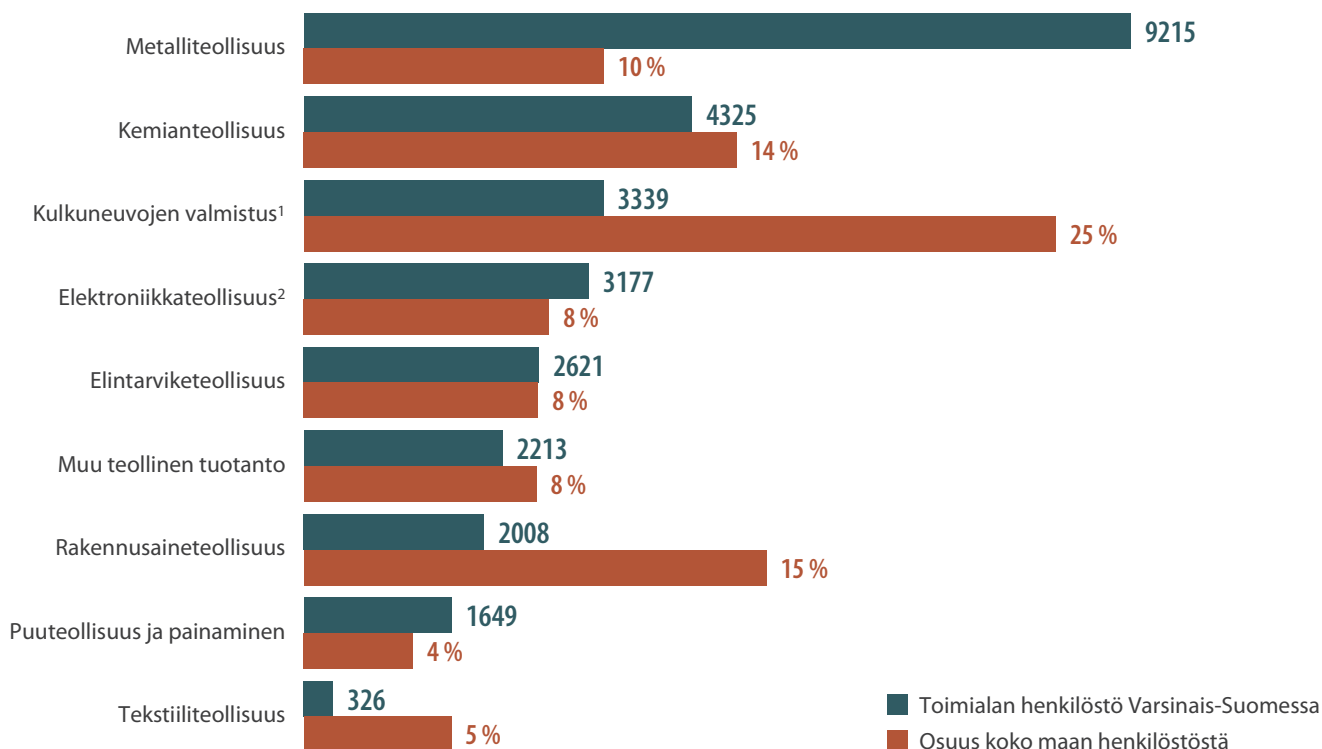
Finnfoam (80)

Kuva 1 Esimerkkejä Varsinais-Suomen teollisuusklusterien avainyrityksistä ja niiden henkilöstön määrästä vuonna 2015.

Tietolähde: Turun Sanomat ja Turun kaupparekisteri, Varsinais-Suomen sataset 2016.

Figur 1 Exempel på nyckelföretagen i Egentliga Finlands industrikluster och deras personalantal år 2015.

Informationskälla: Turun Sanomat och Åbo handelskammare, Varsinais-Suomen sataset 2016.

¹Meriteollisuusklusterin työpaikoista suuri osa tilastoidaan metalliteollisuuden alalle. Moottorijoneuvojen valmistus on kasvanut ja kasvaa edelleen huomattavasti vuoden 2014 luvuista.

²Viestintälaitteiden valmistuksen henkilöstö on vähentynyt noin tuhannella vuodesta 2014.

Kuva 2 Teollisuuden rakenne Varsinais-Suomessa vuoden 2014 lopussa.

Tietolähde: Tilastokeskus, alueellinen yritystoimintatilasto. Numero ympyrän sisällä kertoo toimialan henkilöstömäärän.

Figur 2 Industrins struktur i Egentliga Finland i slutet av år 2014.

Informationskälla: Statistikcentralen, statistik över regional företagsverksamhet. Siffran i cirkeln anger branschens personalantal.

SPECIALISERAD OCH MÅNGSIDIG INDUSTRI

I Egentliga Finland arbetar cirka 30 000 arbetstagare inom industrin, dvs. cirka 10 % av hela landets nivå. Avslutandet av mobiltelefonverksamheten under 2010-talet har minskat betydelsen av Egentliga Finlands industriproduktion, men industrin har fortfarande en mångsidig struktur. Betydelsen av sjöfartsindustri, fordonstillverkning, byggmaterialindustri och kemiindustri är proportionellt större än i övriga delar av landet. Metall- och verkstadsindustrin har stor betydelse, men motsvarar hela landets struktur.

Bland de tio största industriföretagen i Egentliga Finland finns fyra läkemedels- och kemiindustriföretag, två fordonsindustriföretag, två verkstäder samt företag som producerar tjänster för elektronikbranschen och industrin. Produkterna går nästan uteslutande till export. De följande tio största företagen hör, utöver de ovan nämnda branscherna, till byggmaterial- och livsmedelsindustrin. Fastän över 10 000 arbetsplatser försvunnit på tio år, förklaras ungefär hälften av dessa med avslutandet av Nokias verksamhet och överflyttning av 2 000–3 000 arbetsplatser till företag som producerar tjänster för industrin. Industrins branschstruktur har således inte genomgått några avgörande förändringar även om produkter, tjänster och produktionsprocesser gjort det.

Sjöfartsindustrin har blivit Egentliga Finlands mest betydelsefulla industrigren, med två varv och ett omfattande internationellt nätverk av leverantörer. Meyer Turku nuvarande ordergång sysselsätter cirka 5 000 personer i Egentliga Finland, och aktörsnätverkets övriga beställningar sysselsätter utöver detta tusentals andra. Behovet av arbetskraft förutspås fram till år 2020 öka rentav med det dubbla. Sjöfartsindustrinätverket i Egentliga Finland omfattar cirka 400 företag, som tillsammans har en omsättning på cirka 2,5 miljarder euro. Landskapets metall- och verkstadsindustri är en betydelsefull del av sjöfartsindustrinätverket.

Kemiindustrin utgörs av ett industrikluster som i huvudsak är koncentrerat till Åboregionen och består av tillverkning av läkemedel, farmaceutiska basprodukter, kemikalier, kemiska basprodukter samt olje- och plastprodukter. Branschen omsätter

över 3 miljarder euro, varav oljeprodukterna utgör cirka hälften. Områdets läkemedelsfabriker genererar en omsättning på cirka en miljard euro, och övrig kemiindustri resten. De kemiska basprodukternas andel är i Egentliga Finland liten, eftersom den största delen av omsättningen utgörs av raffinerade oljeprodukter, läkemedel, reagenser och gödselmedel. På grund av den höga automatiseringsgraden växer antalet arbetsplatser långsamt, fastän omsättningen ökar.

Som de ovan nämnda industrigrenarna spelar också byggmaterialindustrin en större roll i Egentliga Finland än i övriga landet. Företagen inom branschen är specialiserade på bl.a. isolering, samt kalk-, gips-, cement-, glas- och stenmaterial. Branschen är i huvudsak koncentrerad till Åboland och Nystadsregionen. Övrig fordonsindustri, utöver varvsindustrin, befinner sig i stark tillväxt på grund av att ordergången hos Nystads bilfabrik snabbt blivit större.

Livsmedels- och metallindustrin är starka branscher i Egentliga Finland, men deras relativa betydelse är i samma klass som i resten av landet. I fråga om livsmedelsindustrin bör, utöver livsmedelsförädlingen, hela livsmedelskedjan beaktas: dess betydelse är i Egentliga Finland anmärkningsvärt stor. Metall- och verkstadsindustrins andel i hela industrins omsättning är ungefär en tredjedel, vilket är samma som i hela landet. Branschens betydelse växer dock tack vare dess starka koppling till sjöfartsindustrin.

Den tidigare så starka elektronikindustrin har efter Nokias storhetstid brutits upp i mindre delar. Kvar finns traditionell elteknisk industri, tillverkning av elektronikkomponenter och gediget kunnande inom video- och bredbandsteknik.

Industrin kan inte granskas utan de tjänster som produceras för industrin. Industriföretagen genererar en anmärkningsvärd del av sin omsättning som tjänster, men de har också i högre grad än tidigare outsourcat sin verksamhet till den privata servicesektorn (bl.a. planerings-, programmerings- och personaltjänster). Det faktum att tjänster tar över inom affärsverksamheten stärker för sin del industriföretagens förmåga att klara av förändringar.

TEOLLISUUDEN TYÖLLISYYSTILANNE PIRISTYMÄSSÄ

Työllisten määrä on heilahdellut Varsinais-Suomessa suuresti viimeisen vuosikymmenen aikana. Maakunnassa oli ennen nykyisen laskusuhdanteen alkua yhteensä yli 220 000 työllistä, kun aallonpohjavuotena 2015 työllisiä oli 20 000 vähemmän. Vuoden 2016 aikana työllisten määrä on kuitenkin kääntynyt jälleen kasvuun.

Teollisuuden rakennemuutoksella on ollut erittäin suuri merkitys Varsinais-Suomen työllisyytilanteeseen, sillä 2010-luvun työllisten määrän vähenemisestä suurin osa johtuu teollisuudesta. Muilla toimialoilla työllisten määrä kasvoi vielä vuosikymmenen alussa ennen euroalueen velkakiiriin aloittamaa uutta työllisyyden laskukautta. Teollisuuden merkitystä Varsinais-Suomen työllisyydelle kuvaa hyvin se, että kokonaistyöllisyyden kuluvaan vuoteen aikana virinnyt kasvu on merkittävästi osaltaan teollisuusvetoista.

Teollisuuden rakennemuutos on myös koetellut eri teollisuudenaloja hyvin eri tavoin. Teknologiateollisuus on kärsinyt selvästi eniten, merkittävimpana Nokian matkapuhelinklusterin lähes totaalinen alasajo Salossa. Kaikki teollisuudenalat eivät kuitenkaan ole kärsineet laskusuhdanteesta, vaan esimerkiksi Turun seudulla toimivan lääketeollisuuden tuotanto on kasvanut tasaisesti ja Vakka-Suomessa autotehdas on viime vuosina kasvattanut tuotantoaan.

Teknologiateollisuuden rakennemuutoksen kohdistuminen rajusti Varsinais-Suomeen näkyy selvästi verrattaessa teollisuuden työllisten määrän kehitystä eri maakunnissa. Uudellamaalla, kuten Koko Suomessaakin, työllisten määrä on teollisuudessa laskenut tasaisen hitaasti. Sen sijaan Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla näkyvät selvästi matkapuhelinteollisuuden suuret irtisanomiset selvinä notkahduksina työllisten määrän kehityksessä. Erona on, että Pirkanmaalla teollisuuden työllisyydessä on pudotusten välillä ollut selvää kasvua, kun taas Varsinais-Suomessa työllisten määrä on kääntynyt kasvuun vasta aivan hiljattain.

Työllisyyshkehityksen tiedot perustuvat Tilastokeskuksen puhelinhaastatteluin keräämään työvoimatutkimukseen. Otoskoon pienuuden vuoksi toimialakohtaiset tiedot ovat maakuntatasolla epätarkkoja, ja niitä pitää tulkita vain suuntaa-antavana.

SYSSELSÄTTNINGSSITUATIONEN INOM INDUSTRIEN LJUSNAR

Antalet sysselsatta har fluktuerat mycket i Egentliga Finland under det senaste årtiondet. Före den nuvarande lågkonjunktens början hade landskapet sammanlagt över 220 000 sysselsatta medan de sysselsatta var 20 000 färre under bottenåret 2015. Under år 2016 har antalet sysselsatta återigen börjat öka.

Strukturumvandlingen inom industrin har haft synnerligen stor betydelse för sysselsättningsläget i Egentliga Finland, eftersom den minskning av antalet sysselsatta som skett under 2010-talet i huvudsak beror på industrin. Inom andra branscher tilltog antalet sysselsatta ännu i början av årtiondet, före den nedgångsperiod som inleddes av euroområdet skuldskris. Det faktum att en betydande del av tillväxten av den sammanlagda sysselsättningen under innevarande år är industridrivna, säger mycket om industrins betydelse för sysselsättningen i Egentliga Finland.

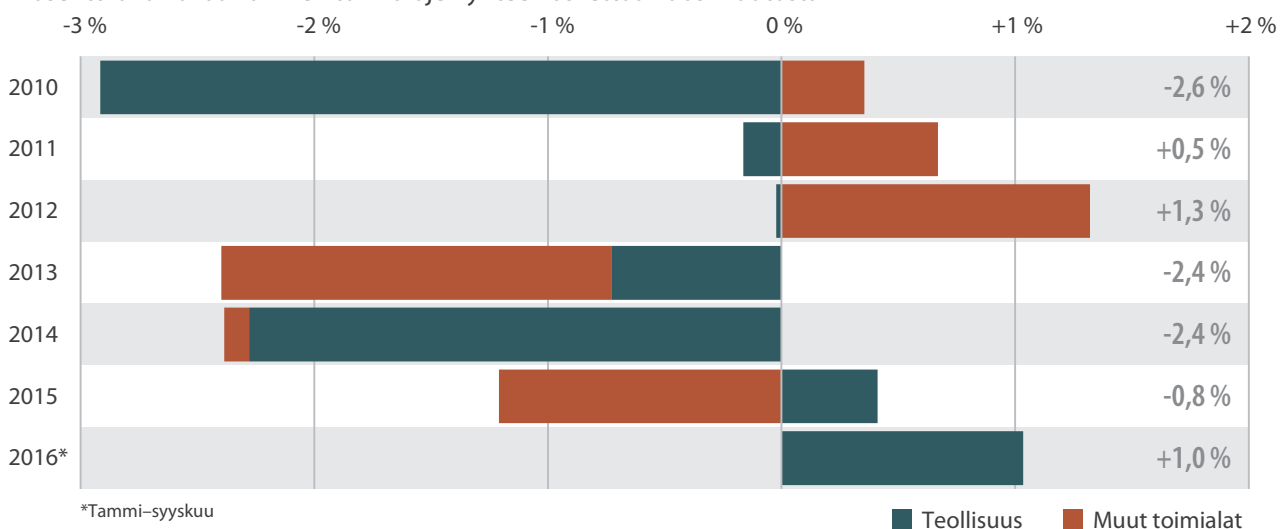
Strukturumvandlingen inom industrin har också påverkat olika industribranscher på olika sätt. Teknologindustri har helt klart fått lida mest, särskilt i samband med den nästintill fullständiga nedläggningen av Nokias mobiltelefonkluster i Salo. Dock har inte alla industrigrenar lidit av lågkonjunkturen: tillväxten har varit jämn för läkemedelsindustrin i Åboregionen, och bilfabriken i Nystadsregionen har under de senaste åren ökat sin produktion.

Att teknologindustriens strukturumvandling drabbat Egentliga Finland hårt syns tydligt vid jämförelse av utvecklingen av antalet sysselsatta inom industrin i olika landskap. Antalet sysselsatta inom industrin har minskat jämnt i Nyland liksom i hela Finland. Däremot syns uppsägningarna inom mobiltelefonindustrin som tydliga svackor i utvecklingen av antalet sysselsatta i Egentliga Finland och Birkaland. Skillnaden är att Birkaland mellan minskningarna haft verklig tillväxt inom sysselsättningen inom industrin, medan antalet sysselsatta i Egentliga Finland först nyligen börjat öka.

Uppgifterna om sysselsättningsutvecklingen bygger på en arbetskraftsundersökning som Statistikcentralen genomfört genom telefonintervjuer. På grund av urvalets ringa storlek är de branschspecifika uppgifterna på landskapsnivå inexacta, och bör endast betraktas som riktgivande.

Toimialojen osuus työllisten määrän keskimääräisestä vuosimuutoksesta

Prosenttiluku kuvaa kaikkien toimialojen yhteenlaskettua vuosimuutosta

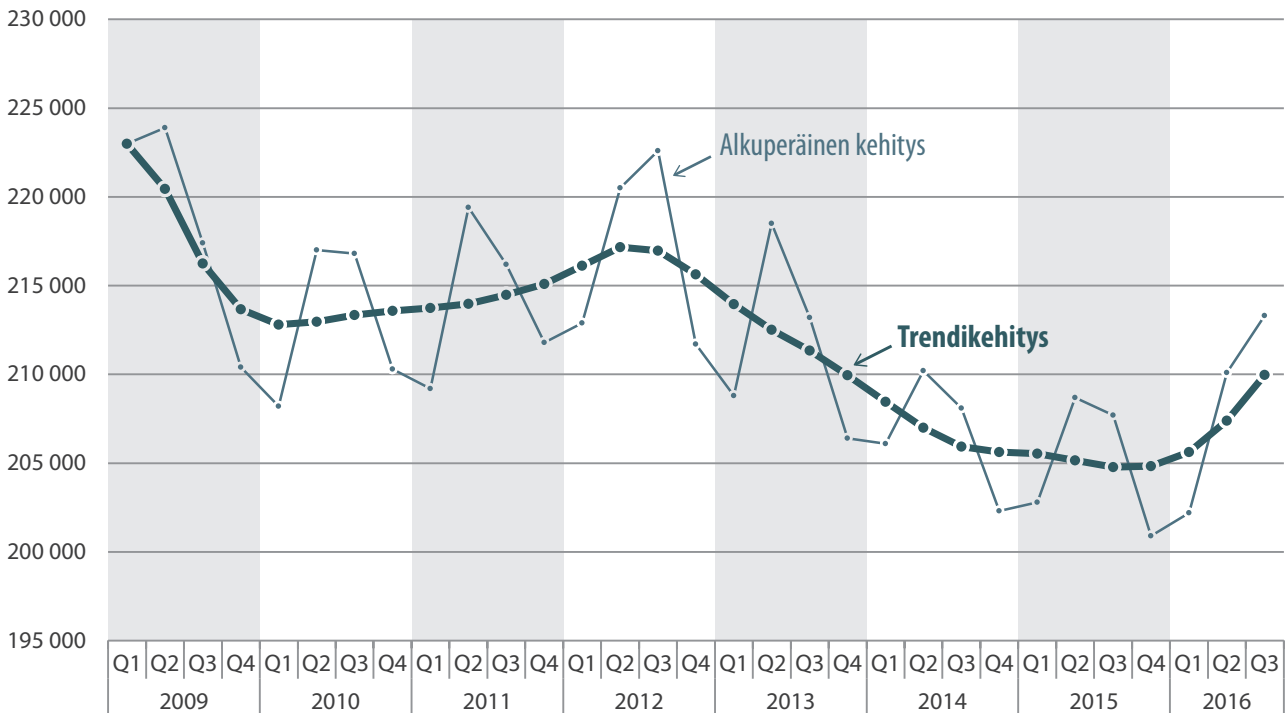
Kuva 3 Teollisuuden ja muiden toimialojen osuus työllisten määrän keskimääräisestä vuosimuutoksesta.

Tietolähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus (15–64-vuotiaiden työllisyytilanne).

Figur 3 Industrins och andra näringsgrenars andel i den genomsnittliga årsförändringen av antalet sysselsatta.

Informationskälla: Statistikcentralen, arbetskraftsundersökning (sysselsättningsituationen bland personer i åldern 15–64).

Työllisten määrä Varsinais-Suomessa

Kuva 4 Työllisten määrän kehitys Varsinais-Suomessa.

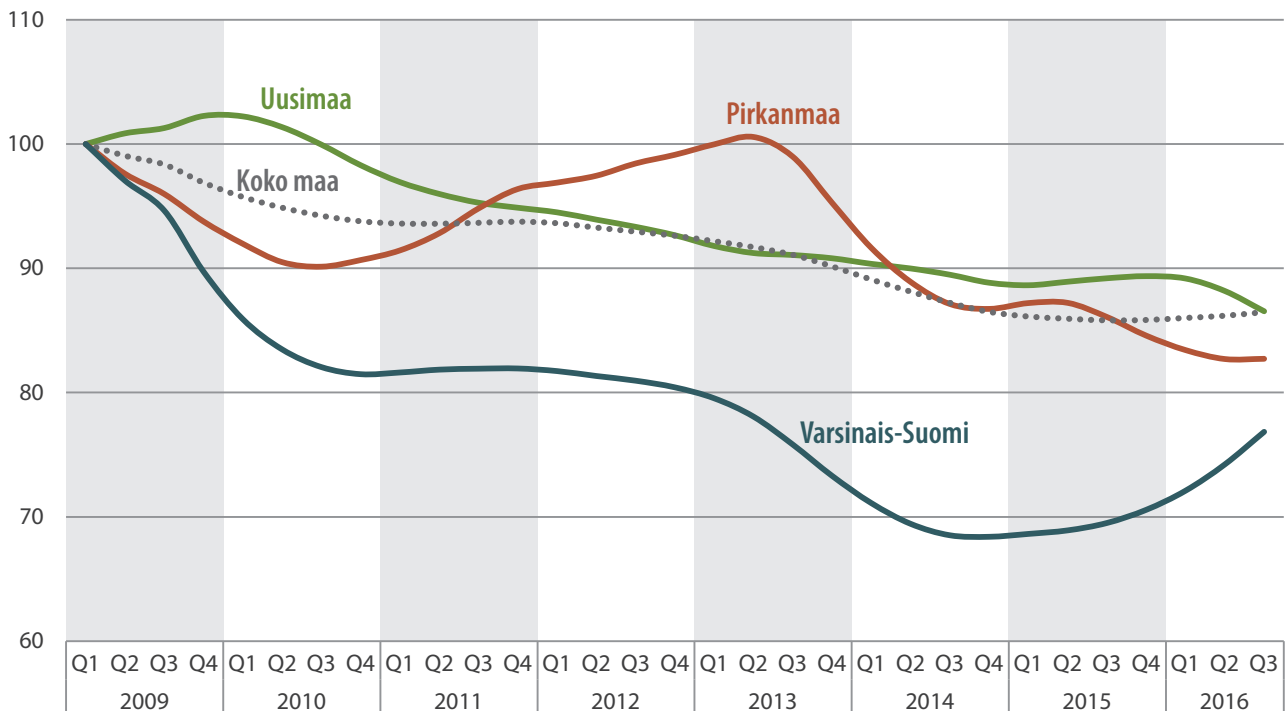
Tietolähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus (15–64-vuotiaiden työllisyystilanne).

Figur 4 Utvecklingen av antalet sysselsatta i Egentliga Finland.

Informationskälla: Statistikcentralen, arbetskraftsundersökning (sysselsättningsituationen bland personer i åldern 15–64).

Teollisuuden työllisten määrän trendikehitys

Indeksi, Q1/2009=100

Kuva 5 Teollisuuden työllisten määrän trendikehitys suurimmissa maakunnissa ja koko maassa.

Tietolähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus (15–64-vuotiaiden työllisyystilanne).

Figur 5 Trendutveckling av antalet sysselsatta inom industrin i de största landskapen och i hela landet.

Informationskälla: Statistikcentralen, arbetskraftsundersökning (sysselsättningsituationen bland personer i åldern 15–64).

ELÄKÖITYMINEN YLLÄPITÄNYT TYÖVOIMAN KYSYNTÄÄ TEOLLISUUDESSA

Teollisuuden työllisten määrä väheni Varsinais-Suomessa yhtäjaksoisesti vuosina 2009–2014. Samalla teollisuuden työvoiman kysyntä romahti rajusti, ja avoimien työpaikkojen määrä väheni vuoden 2008 noin 7 000:sta alle 2 000:een vuonna 2009. Teollisuuden avoimien työpaikkojen määrä on laskusuhdanteen kuluessa pysynyt kuitenkin kohtalaisella tasolla johtuen pääasiassa vilkkaasta eläköitymisestä. Uusia osajia tarvitaan koko ajan lisää, vaikka työpaikkojen kokonaismäärä on laskenut.

Myös teollisuudesta työttömiksi jääneiden määrä lähes kaksinkertaistui Varsinais-Suomessa vuosina 2008–2009, jolloin työttömien määrä kasvoi 1 700:sta 3 200:aan. Teknologiateollisuudessa työttömyyden kasvu jatkui nopeana vielä seuraavanakin vuonna niin, että vuoden 2010 lopulla työttömyys teknologia-alalla oli jo lähes 2,5-kertaistunut verrattuna laskusuhdannetta edeltäneeseen tilanteeseen.

Teknologiateollisuus onkin hallinnut työvoiman kysynnän vaihteluja Varsinais-Suomessa. Matkapuhelintuotannon alasajo, autotehtaan tuotannon kasvu ja Turun telakan ilmiömainen käänne omistajan vaihtumisen myötä ovat heijastuneet sekä työttömien että avointen työpaikkojen määriin suuntaan ja toiseen. Yhtäältä matkapuhelintuotannon alasajo on lisännyt työttömyyttä merkittävästi, toisaalta auto- ja meriteollisuuden kasvu on kompensoinut tilannetta.

Auto- ja meriteollisuuden kasvun ja rakentamisen piristymisen myötä on työvoiman kysyntä muussakin teollisuudessa lähtenyt vuoden 2016 aikana selvään nousuun. Avoimien työpaikkojen määrä on kasvanut etenkin elintarvike- ja prosesseollisuudessa. Myös puuteollisuudessa ja painamisessa on kuluvana vuonna ollut työpaikkoja tarjolla hieman enemmän kuin viime vuosina, joskin vain murto-osa huippuvuosien tasosta.

Työttömyystiedoista on pääsääntöisesti saatavissa vain tieto työttömän ammatista. Ammatista ei kuitenkaan voi tehdä suoraa päätelmää työttömyyden toimialakohtaisesta kehityksestä, koska erityisesti toimihenkilöiden osalta samalla ammattinimikkeellä voidaan työskennellä usealla eri toimialalla. Vaikka toimihenkilötehtävät puuttuvat tämän vuoksi pääosin analyysistä, antavat tulokset kuitenkin oikeansuuntaisen kuvan teollisuuden työttömyyskehityksestä.

PENSIONERINGAR UPPRÄTTHÅLLER EFTERFRÅGAN PÅ ARBETSKRAFT INOM INDUSTRIEN

Antalet sysselsatta inom industrin minskade fortlöpande i Egentliga Finland under åren 2009–2014. Samtidigt kollapsade efterfrågan på arbetskraft, och antalet lediga arbetsplatser inom industrin sjönk från 7 000 år 2008 till under 2 000 år 2009. Antalet lediga arbetsplatser inom industrin har dock efter denna kollaps hållit sig på en någorlunda god nivå, i huvudsak för att många gått i pension. Nytt kunnande behövs hela tiden, trots att det totala antalet arbetsplatser har minskat.

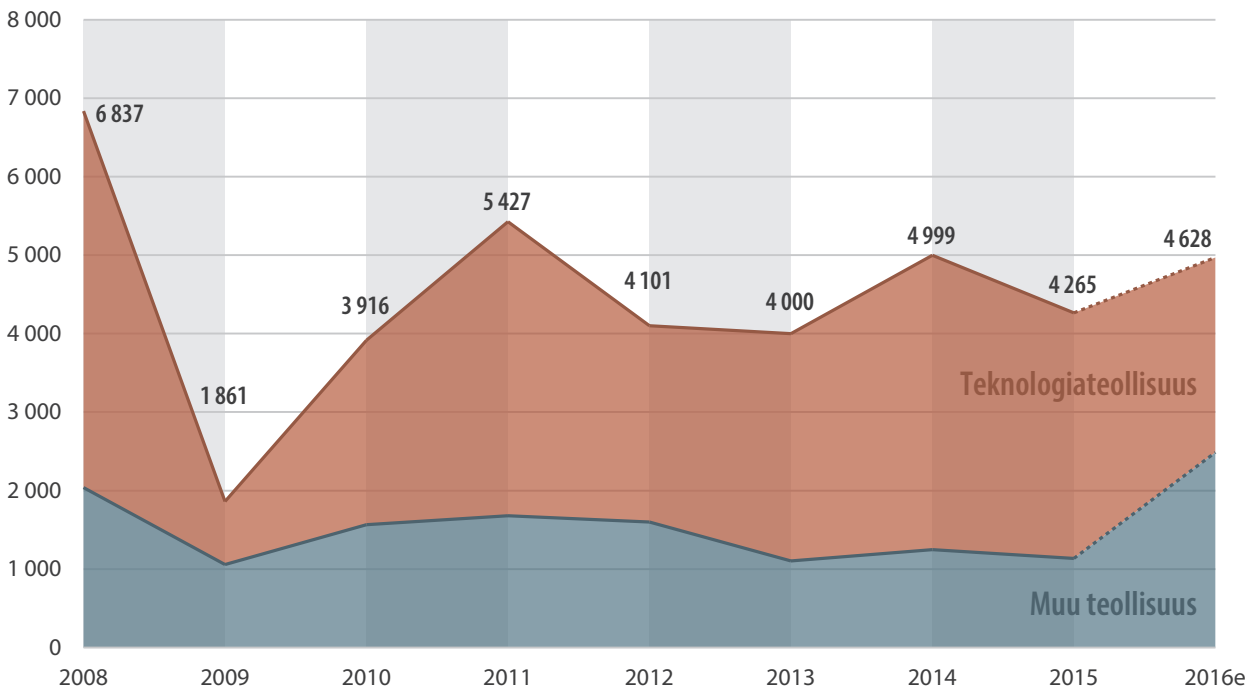
Också antalet industriarbetstagare som blivit arbetslösa nästan fördubblades i Egentliga Finland under åren 2008–2009, varvid antalet arbetslösa växte från 1 700 till 3 200. Inom teknologiindustrin fortsatte arbetslösheten att öka också under följande år, så att arbetslösheten inom teknologibranschen vid utgången av år 2010 ökat och var nästan 2,5 gånger högre än före lågkonjunkturen.

Teknologiindustrin har således styrt fluktuationen beträffande efterfrågan på arbetskraft i Egentliga Finland. Nedmonteringen av mobiltelefonproduktionen, ökningen av bilfabrikens produktion och Åbo varvs fenomenala vändning i samband med ägarbytet har på ett eller annat sätt avspeglat sig i antalet arbetslösa och antalet lediga arbetsplatser. Å ena sidan har nedmonteringen av mobiltelefonproduktionen avsevärt ökat arbetslösheten, å andra sidan har tillväxten inom bil- och sjöfartsindustrin kompenserat situationen.

Genom tillväxten inom bil- och sjöfartsindustrin och uppgången inom byggbranschen har efterfrågan på arbetskraft tydligt börjat öka under år 2016, också i andra industrigrenar. Antalet lediga arbetsplatser har vuxit främst inom livsmedels- och processindustrin. Också trä- och tryckeriindustrin har under innevarande år erbjudit en aning fler arbetstillfällen än under tidigare år, fastän det bara rör sig om en bråkdel av nivån under toppåren.

Arbetslöshetsuppgifterna ger i regel endast tillgång till information om den arbetslösas yrke. Dock går det inte att utgående från yrke dra några direkta slutsatser om arbetslöshetens utveckling inom en viss bransch, eftersom i synnerhet tjänstemän kan arbeta under samma yrkesbeteckning inom flera olika branscher. Fastän tjänstemannauppgifter av denna orsak till största delen utslutits i analysen, ger resultatet en bild i rätt riktning av arbetslöshetsutvecklingen inom industrin.

Teollisuuden uusien avoimien työpaikkojen määrä Varsinais-Suomessa

Kuva 6 Teollisuuden avoimien työpaikkojen määrän kehitys Varsinais-Suomessa.

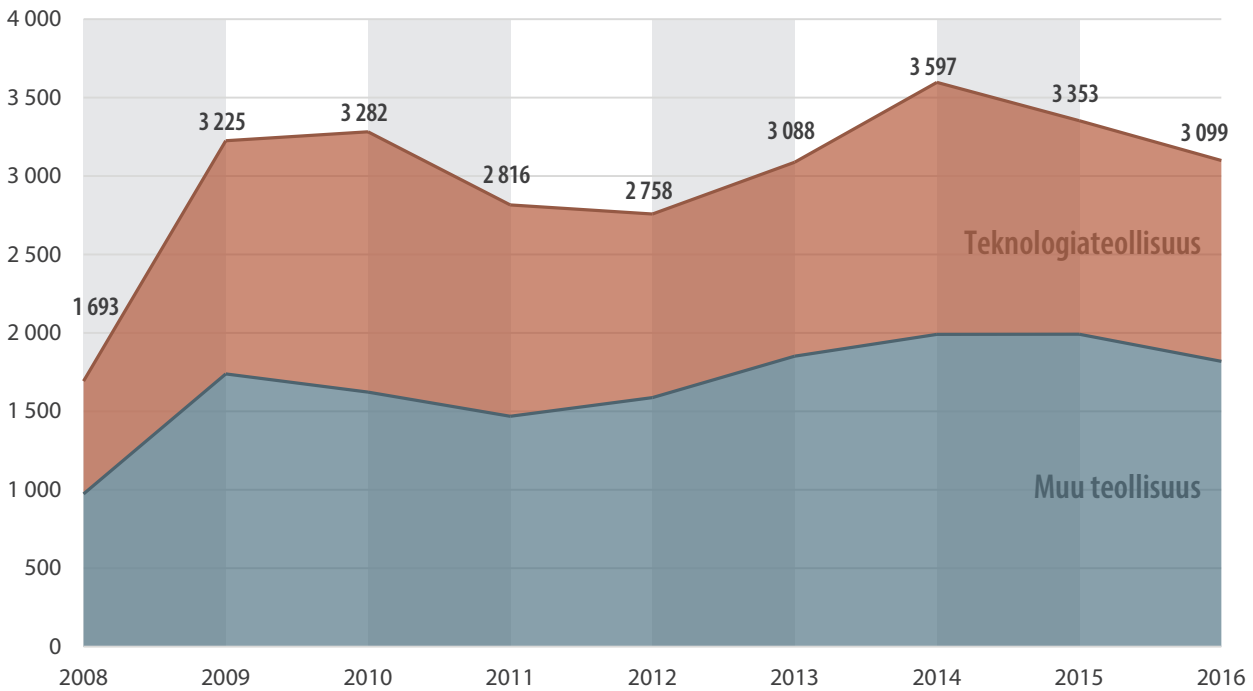
Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto. Vuoden 2016 tieto on tammi–syyskuun kehityksen perusteella laskettu ennuste.

Figur 6 Utvecklingen av antalet lediga arbetsplatser inom industrin i Egentliga Finland.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken. Uppgiften för år 2016 är en prognos som beräknats utgående från utvecklingen i januari–september

Teollisuudesta työttömiksi jääneiden määrä Varsinais-Suomessa

Työttömien työnhakijoiden määrä kunkin vuoden syyskuussa

Kuva 7 Teollisuuden työttömien työnhakijoiden määrän kehitys Varsinais-Suomessa.

Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto. Työttömyysluvut ovat kunkin vuoden syyskuun lopusta. Luvuissa puuttuu suurin osa toimihenkilönimikkeillä teollisuudessa työskennelleistä työnhakijoista.

Figur 7 Utvecklingen av antalet arbetslösa arbetssökande inom industrin i Egentliga Finland.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken. Arbetslöshetstalen kommer från slutet av september vart och ett av åren. Största delen av de arbetslösa som arbetat under tjänstemannabeteckning inom industrin har inte räknats in i detta tal.

TEOLLISUUDEN SUHDANNENÄKYMÄT PARANTUNEET

Teollisuuden pk-yritysten suhdannenäkymät ovat viime aikoina olleet kasvussa Varsinais-Suomessa. Näkymät ovat nyt samalla tasolla kuin vuosikymmenen alussa, jolloin talous oli hetkellisesti toipumassa kansainvälisen finanssikriisin jäljiltä. Joka neljäs yrittäjä on lisäämässä henkilöstön määrää, noin 40 % uskoo suhdanteiden paranevan ja liikevaihdon kasvuun uskoo joka toinen yrittäjä. Toisaalta investointien tai viennin elpymiseen ei vieläkään löydy luottamusta.

Meriteollisuuden tilauskanta on kasvanut 6–7 miljardiin euroon. Tilauskantanäkymä on myös harvinaisen pitkä ulottuen aina vuoteen 2024 asti, mikä lisää voimakkaasti työvoiman tarvetta lähivuosina. Telakan lisäksi meriteollisuuskusterin suorat tilaukset Euroopan ja Aasian telakoille ovat kasvussa. Alalla saavutetaan lähivuosina täystyöllisyys ja työvoiman saatavuuskysymys tulee kymmenen vuoden tauon jälkeen jälleen ajankohtaiseksi. Meriteollisuuden välilliset työllisyysvaikutukset teollisuuden ulkopuolelle ovat lisäksi useita tuhansia henkilötyövuosia, ja onkin odotettavissa, että alan investoinnit kääntyvät selvään kasvuun.

Meriteollisuus tarvitsee laajasti eri teknologia-alojen osaajia asennus- ja kokoonpanopalveluihin, teolliseen valmistukseen sekä suunnittelu-, korjaus- ja huoltopalveluihin. Alan trendejä ovat kansainvälistyminen ja digitalisoituminen, mikä lisää alan asiantuntijoiden osaamistarpeita. Työvoiman kasvava kysyntä tulee heijastumaan moniin yrityksiin, jotka tuottavat teollisuuden palveluja.

Autoteollisuudessa uusi hybridi- ja sähköautoteknologia muuttaa alan osaamisvaatimuksia. Osaamistarvetta esiintyy modernien tuotantotekniikoiden osaamisessa, liiketalousosaamisessa palvelukonseptien kehittämiseksi ja perinteisen teollisuuden kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. IT-osaamista tarvitaan yleisesti teollisuudessa digitalisoinnin kehittämiseksi. Lisäksi työnjohdollista osaamista tarvitaan laajasti koko teollisuudessa.

Kemianteollisuuden suhdannetilanne on Varsinais-Suomessa hyvä, joskin peruskemian tuotteiden vienti mm. Venäjälle on laskenut viime vuosina. Ala on kuitenkin investoinut muuta teollisuutta enemmän myös taloustaantumien aikana. Lääkkeiden, diagnostiikan ja lannoitteiden kysyntä on pysynyt hyvällä tasolla. Kemian alan osaamista tarvitaan usealla toimialalla, ja se toimii myös kierto- ja biotalouden mahdollistajana.

Rakennusaineiteollisuus kasvaa piristyneen rakennusalan imussa. Alan suhdannenäkymät ovatkin parantuneet, tilauskanta on kohentunut ja sekä tuotannon että henkilöstömäärän odotetaan kasvavan. Elintarviketeollisuuden kasvunäkymät ovat kotimaisen kysynnän varassa. Alan yritysten tilauskanta on normaalia heikompi, vaikka Varsinais-Suomen elintarviketuotanto onkin kärsinyt keskimääräistä vähemmän Venäjän viennin hiipumisesta.

Varsinais-Suomen ammattibarometrin (II/2016) mukaan rekrytointitarve kasvaa lähikuukausina useiden teollisuustehtävien osalta. Muun muassa hitsaajat, konetekniikan insinöörit, levysepät, koneistajat, sähkötekniikan asiantuntijat, ilmastointi- ja jäähdytyslaites asentajat ovat tyypillisiä teollisuuden ammattilaisia, joiden kysyntä on kasvussa erityisesti meriteollisuusyritysten tilausten kasvaessa. Myös it-alan ammattilaisten, työnjohdon ja teknisten suunnittelijoiden rekrytointitarpeen arvioidaan kasvavan.

INDUSTRINS KONJUNKTURUTSIKTER HAR FÖRBÄTTRATS

Konjunkturutsikterna för SMF-företagen inom industrin har under senare tid varit på uppgång i Egentliga Finland. Utsikterna är nu på samma nivå som i början av årtiondet, då ekonomin för stunden återhämtade sig från spåren av den internationella finansskrisen. Var fjärde företagare håller på att öka personalantalet, cirka 40 % tror att konjunkturerna kommer att förbättras, och var annan företagare tror att omsättningen kommer att öka. Å andra sidan sätter man ännu inte sin tilltro till ett uppsving inom investeringar eller export.

Sjöfartsindustrins orderingång har vuxit till 6–7 miljarder euro. Utsikterna utifrån orderingången sträcker sig också ovanligt långt in i framtiden, ända till år 2024, vilket medför en kraftig ökning av arbetskraftsbehovet under de närmaste åren. Utöver varvet ökar sjöfartsindustriklustrets direkta beställningar till varv i Europa och Asien. Under de närmaste åren kommer branschen att uppnå full sysselsättning och frågan om arbetskraftens tillräcklighet blir åter aktuell efter tio års paus. Sjöfartsindustrins indirekta sysselsättnings-effekter utanför industrin innebär dessutom tusentals årsverken, och det förutses att branschens investeringar börjar öka tydligt.

Sjöfartsindustrin behöver sakkunniga från olika teknologibranscher för installations- och monterings-tjänster, industriell tillverkning samt planerings-, reparations- och underhållstjänster. Internationalisering och digitalisering är trender inom branschen, vilket ökar kompetensbehoven hos branschens experter. Den ökande efterfrågan på arbetskraft kommer att avspeglas på många företag som producerar tjänster för industrin.

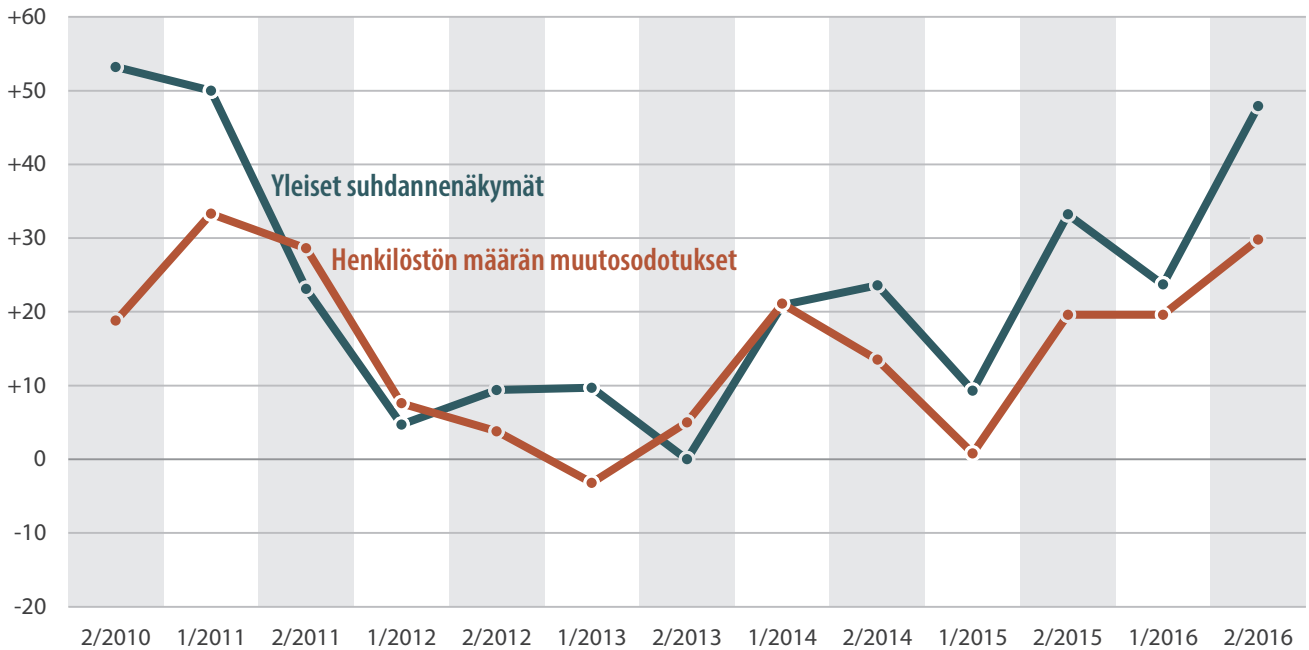
Den nya hybrid- och elbilstekniken förändrar kompetenskraven inom bilindustrin. Kompetensbehovet visar sig i fråga om kunnande om moderna produktionstekniker, samt företagsekonomiskt kunnande med syfte att utveckla tjänstekoncept och stärka den traditionella industriella konkurrenskraften. IT-kunnande behövs allmänt inom industrin för att utveckla digitaliseringen. Dessutom finns det inom hela industrin ett omfattande behov av kunnande inom arbetsledning.

Kemiindustrins konjunkturläge är gott i Egentliga Finland, trots att export av kemiska basprodukter till bl.a. Ryssland minskat under de senaste åren. Branschen har ändå investerat mera än annan industri under den ekonomiska nedgången. Efterfrågan på läkemedel, diagnostik och gödselmedel har hållits på en god nivå. Kunnande inom kemiområdet behövs inom olika branscher, och kan också möjliggöra cirkulär ekonomi och bioekonomi.

Byggmaterialindustrin växer som en följd av den positiva utvecklingen inom byggbranschen. Branschens konjunkturutsikter har förbättrats, orderingången har vuxit och både produktionen och personalantalet förväntas öka. Livsmedelsindustrins tillväxtutsikter beror på den inhemska efterfrågan. Orderingången för företagen inom branschen är svagare än vanligt, fastän Egentliga Finlands livsmedelsproduktion faktiskt tagit mindre skada än genomsnittet av den tynande exporten till Ryssland.

Enligt Egentliga Finlands yrkesbarometer (II/2016) växer rekryteringsbehovet under de närmaste månaderna vad gäller flera industriuppgifter. Bland annat svetsare, ingenjörer inom maskinteknik, plåtslagare, verkstadsmekaniker, experter inom elteknik, och ventilations- och kylmontörer är typiska industriyrken på vilka efterfrågan växer i synnerhet i samband med att sjöfartsindustriföretagens beställningar ökar. Det bedöms också att rekryteringsbehovet av IT-yrkesmän, arbetsledare och tekniska planerare kommer att öka.

Teollisuuden pk-yritysten suhdannenäkymät ja henkilöstön määrän muutosodotukset Varsinais-Suomessa
Saldoluku (mitä suurempi luku sitä myönteisemmät tulevaisuudennäkymät)

Kuva 8 Teollisuuden pk-yritysten suhdannenäkymät ja henkilöstön määrän muutosodotukset Varsinais-Suomessa.

Tietolähde: Suomen Yrittäjät, Finnvera ja työ- ja elinkeinoministeriö, Pk-yritysbarometri.

Figur 8 Konjunkturuksiker och förväntade förändringar i personalantalet hos SMF-företag inom industrin i Egentliga Finland.

Informationskälla: Källa: Företagarna i Finland, Finnvera och arbets- och näringsministeriet, SMF-företagsbarometer.

Pulaa hakijoista

9 AMMATTIRYHMÄÄ

- hitsaajat ja kaasuleikkaajat
- paksulevysepät ja rautarakennetyöntekijät
- koneenasettajat ja koneistajat
- sähkötekniikan erityisasiantuntijat

Tasapaino

19 AMMATTIRYHMÄÄ

- elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät
- ohutlevysepät
- metallien teolliset päällystäjät ja viimeistelijät
- metalliteollisuuden prosessityöntekijät

Liikaa hakijoita*

18 AMMATTIRYHMÄÄ

- sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoonpanijat
- elektroniikan asiantuntijat
- painopinnanvalmistajat
- konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat

*Luokka sisältää myös ammattialat, joilla työnhakijoiden osaaminen ei vastaa työmarkkinoilla vaadittavia taitoja.

Kuva 9 Teollisuuden työmarkkinatilanne Varsinais-Suomessa talvella 2016/2017 ammattibarometrin mukaan.

Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, ammattibarometri II/2016. Kuvassa on listattu esimerkinomaisia ammattiryhmiä jokaisesta kategoriasta.

Figur 9 Industrins arbetsmarknadsläge i Egentliga Finland vintern 2016/2017 enligt yrkesbarometern.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, yrkesbarometern II/2016. I figuren har man listat exempel på yrkesgrupper ur varje kategori.

Kumppanuusbarometrilla tarkastellaan Varsinais-Suomen kehitystä maakuntastrategian tavoitteiden valossa. Syksyllä 2016 kolmannen kerran toteutettu barometrikysely antaa vahvan tuen maakunnan kehittämiseksi kumppanuuden kautta, sillä kyselyyn vastanneista 82 % oli samaa mieltä strategian vision "Varsinais-Suomen tulevaisuutta rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella" kanssa.

Tuki kumppanuusajattelulle on kasvanut selvästi, sillä maakuntastrategian hyväksymisen jälkeen vuonna 2014 visiolauseeseen yhtyi vain 68 % vastaajista. Maakunnan kehittäminen yhteistyöllä ja kumppanuudella saa kiitosta myös barometrin avovastauksissa, joskin konkreettisia saavutuksia kaivattiin lisää ja moni kritisoi kuntien välisen yhteistyön toimivuutta ja liiallista Turku-keskeisyyttä.

"Tavoitteet ovat hyvät mutta vielä on paljon tekemistä niiden saavuttamiseksi. Suunta on oikea."

"Mielestäni asenteet yhteiseen tekemiseen ja sen tärkeyden ymmärtämiseen ovat vahvistuneet lähimpinä kahtena vuotena."

"Kumppanuus ja yhteistyö ovat tärkeitä teemoja, mutta konkretia pitäisi olla paljon selkeämpi."

"Valitettavasti Varsinais-Suomi koetaan monessa asiassa vain Turuksi, unohtaen muut kunnat."

"Jonkin verran on vielä tekemistä kuntarajat ylittävän yhteistyön syventämisessä ja laajemman (kuin oman) edun yhteistyöllä saavuttamisessa. Suunta on kuitenkin oikea. Vaatii toimijoilta sinnikkyyttä ja uskoa yhteistyön voimaan!"

Kumppanuusvision lisäksi muutkin maakuntastrategian kärkiteemat ovat kehittyneet myönteiseen suuntaan. Kun tarkastellaan koko strategiakautta vuodesta 2014 alkaen, ovat selvimmin edistyneet hiilineutraliteetin ja kiertotalouteen sekä kesävään yhdyskuntarakenteeseen ja älykkääseen liikennejärjestelmään liittyvät tavoitteet. Vastaajien arvioiden mukaan myös yhdessä tekemisen ilmapiiri on parantunut Varsinais-Suomessa selvästi samoin kuin maakunnan kehittäminen kokonaisvaltaiseen tilanearvioon perustuen.

Odotukset tulevasta kehityksestä olivat pääsääntöisesti myönteisiä. Yhteistyön ja yrittämisen lisäksi hiilineutraliteetin ja kiertotalouden arvioitiin edistyvän nopeimmin. Pessimistisimpiä vastaajat olivat kunta- ja sektorirajat ylittävien palvelujen kehittämisen sekä pitkäjänteisen maankäytön suunnittelun suhteen.

Kolme vastaajaa neljästä piti maakuntastrategian päätoimenpiteitä, kumppanuusfoorumia, toimivana tapana kehittää maakuntaa. Yli puolet vastaajista arvioi myös, että kumppanuustapaamisissa on syntynyt uusia ideoita ja yhteistyöverkostoja maakunnan kehittämiseksi. Vain joka neljäs vastaaja arvioi, että aluetietopalvelu Lounaistieto.fi on vakiinnuttanut asemansa maakunnallisena tietopalveluna, mutta monet näkivät palvelussa kuitenkin huomattavaa potentiaalia.

Kumppanuusbarometri on vuosittainen verkkokysely, joka toteutettiin kolmatta kertaa lokakuussa 2016. Kysely lähetettiin yhteensä lähes 700 varsinaissuomalaiselle toimijalle, ja siihen vastasi 188 henkilöä (27 %). Kyselyyn ovat voineet vastata eri henkilöt eri vuosina, joten vertailu edellisen barometrin tuloksiin on suuntaa-antavaa.

Med partnerskapsbarometern granskar man Egentliga Finlands utveckling i ljuset av landskapsstrategins mål. Barometerenkäten som nu genomfördes för tredje gången ger ett starkt stöd för utveckling av landskapet genom partnerskap, eftersom 82 % av dem som svarade på enkäten var av samma åsikt med strategins vision "Egentliga Finlands framtid byggs med samarbete och partnerskap".

Stödet till partnerskapstanken har tydligt tilltagit: efter att landskapsstrategin godkändes 2014 anslöt sig endast 68 % av de svarande till visionsutlåtandet. Konceptet att utveckla landskapet genom samarbete och partnerskap får beröm också i barometerens fria svar, fastän mera konkreta resultat efterlystes och många ansåg att samarbetet mellan kommunerna inte fungerar väl och kritiserade att fokus i så hög grad ligger på Åbo.

"Målsättningarna är goda men mycket måste göras för att de ska uppnås. Vi är på rätt väg."

"Jag anser att attityderna till att göra saker tillsammans och förstå betydelsen av detta samarbete har stärkts under de senaste två åren."

"Partnerskap och samarbete är viktiga teman, men de borde vara mycket mer konkreta."

"Tyvärr upplevs Egentliga Finland i många fall endast som Åbo, övriga kommuner glöms bort."

"I någon mån finns det fortfarande saker att göra för att fördjupa det kommungränsöverskridande samarbetet och uppnå större fördelar (utöver fördelar för den egna kommunen) genom samarbete. Riktningen är ändå den rätta. Det krävs att aktörerna är ihärdiga och tror på samarbetets kraft!"

Utöver partnerskapsvisionen har också landskapsstrategins övriga spetssteman utvecklats i positiv riktning. Vid granskning av hela strategiperioden fr.o.m. år 2014 framgår att de tydligaste framstegen gjorts inom de målsättningar som gäller kolneutralitet och cirkulär ekonomi samt hållbar samhällsstruktur och smarta trafiksystem. Enligt de svarandes bedömning har också samarbetsandan tydligt förbättrats i Egentliga Finland, liksom landskapets utveckling på grundval av en övergripande bedömning av situationen.

Förväntningarna inför den kommande utvecklingen var i huvudsak positiva. Utöver samarbetet och företagandet bedömdes kolneutraliteten och den cirkulära ekonomin vara de områden där utvecklingen går snabbast. De mest pessimistiska svaren gällde utvecklingen av kommun- och sektorsöverskridande tjänster och den långsiktiga planeringen av markanvändning.

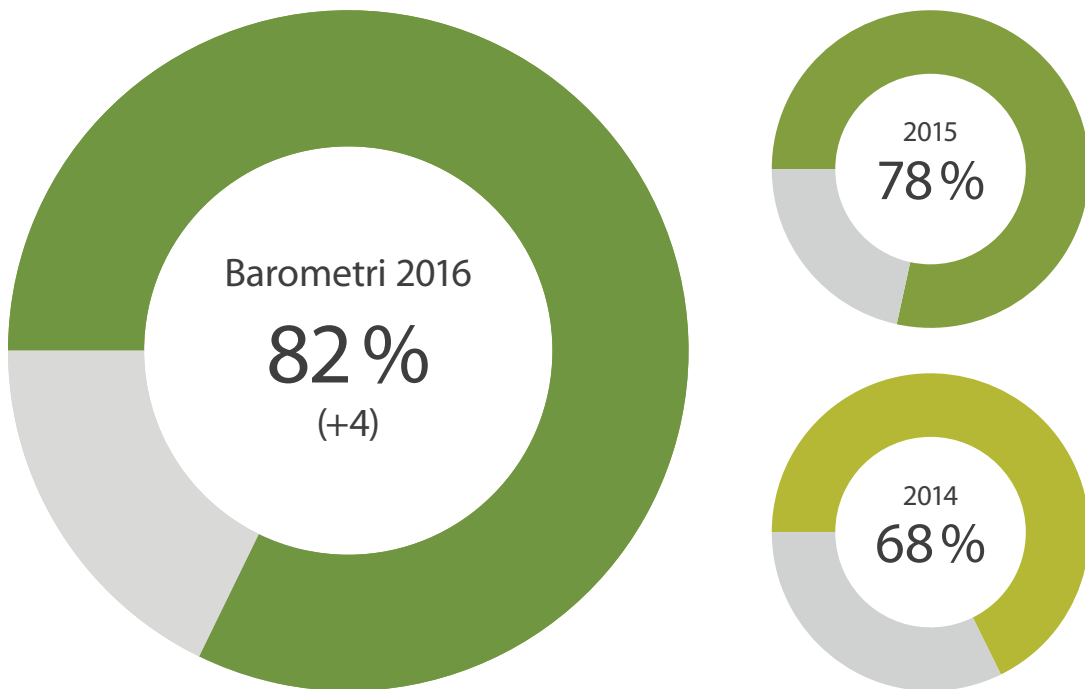
Tre svarande av fyra ansåg att landskapsstrategins huvudåtgärd, dvs. partnerskapsforumet, är ett verksamt sätt att utveckla landskapet. Mer än hälften av de svarande ansåg också att partnerskapsmötena lett till nya idéer och samarbetsnätverk för utveckling av landskapet. Endast var fjärde svarande bedömde att den regionala informationstjänsten Lounaistieto.fi befäst sin ställning som informationstjänst för landskapet, men många ansåg ändå att tjänsten har avsevärd potential.

Partnerskapsbarometern är en årlig webbenkät som genomfördes för tredje gången i oktober 2015. Enkäten skickades till sammanlagt nästan 700 aktörer i Egentliga Finland och 188 personer (27 %) svarade på den. Olika personer kan ha svarat på enkäten olika år, så jämförelse med den föregående barometerens resultat är riktgivande.

Maakuntastrategian visio

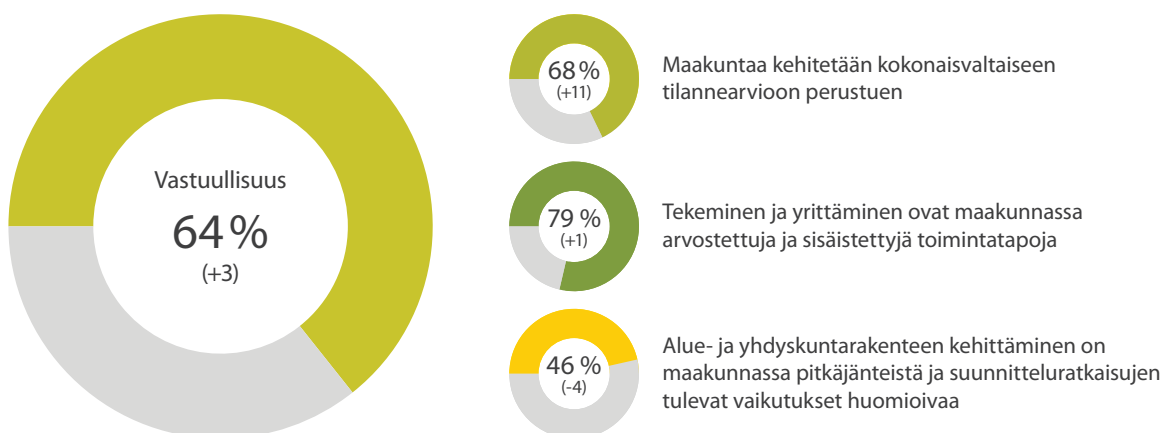
Varsinais-Suomen tulevaisuutta rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella

Väittämän kanssa samaa mieltä olevien osuus

Kuva 10 Maakuntastrategian visiota kuvavan väittämän kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus vuonna 2016 sekä vastaavat osuudet vuosina 2014 ja 2015.

Figur 10 Andelen svarande 2016 som helt eller i någon mån är överens med påståendet som beskriver landskapsstrategins vision, samt motsvarande andelar åren 2014 och 2015.

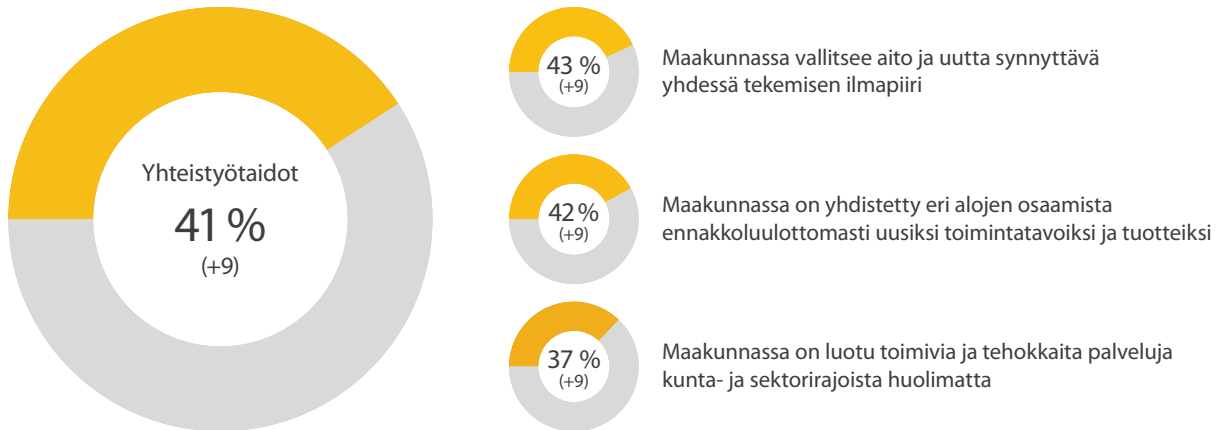

Kuva 11 Vastuullisuus-teeman väittämien kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus

Isompi ympyrä kertoo teemaan kuuluvien väittämien keskiarvon. Suluissa muutos edelliseen kyselyyn verrattuna (%-yksikköä).

Figur 11 Andel som är helt eller delvis av samma åsikt med påståendena inom temat ansvarsfullhet.

Den större cirkeln anger medeltalet av påståendena inom temat. I parentesens visas förändringen i jämförelse med föregående enkät (%-enhet).

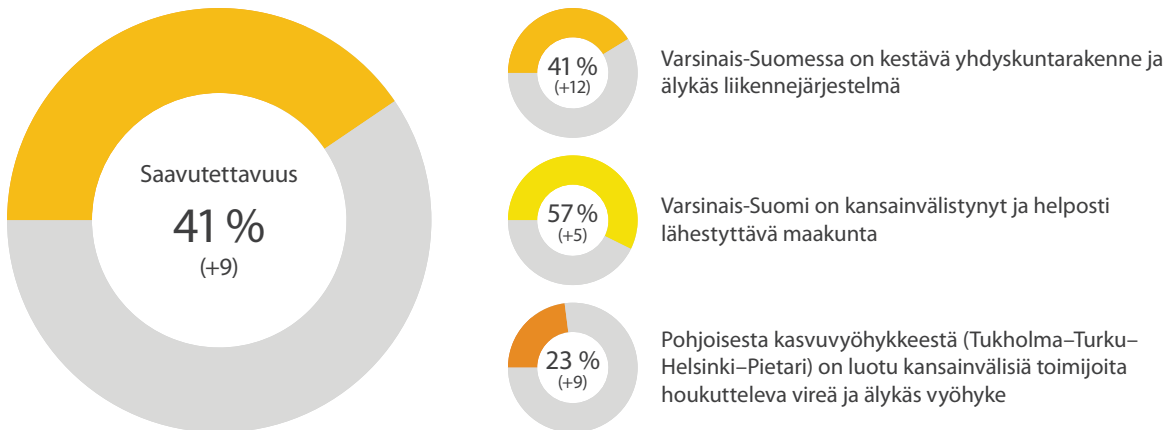

Kuva 12 Yhteistyötaidot-teeman väittämien kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus

Isompi ympyrä kertoo teemaan kuuluvien väittämien keskiarvon. Suluissa muutos edelliseen kyselyyn verrattuna (%-yksikköä).

Figur 12 Andel som är helt eller delvis av samma åsikt med påståendena inom temat samarbetsfärdigheter.

Den större cirkeln anger medeltalet av påståendena inom temat. I parentesens visas förändringen i jämförelse med föregående enkät (%-enhet).

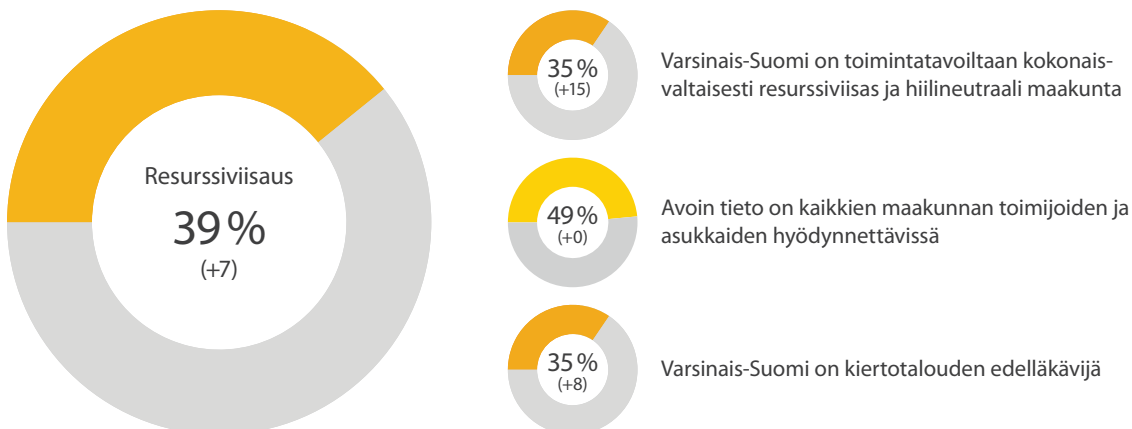

Kuva 13 Saavutettavuus-teeman väittämien kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus

Isompi ympyrä kertoo teemaan kuuluvien väittämien keskiarvon. Suluissa muutos edelliseen kyselyyn verrattuna (%-yksikköä).

Figur 13 Andel som är helt eller delvis av samma åsikt med påståendena inom temat tillgänglighet.

Den större cirkeln anger medeltalet av påståendena inom temat. I parentesens visas förändringen i jämförelse med föregående enkät (%-enhet).

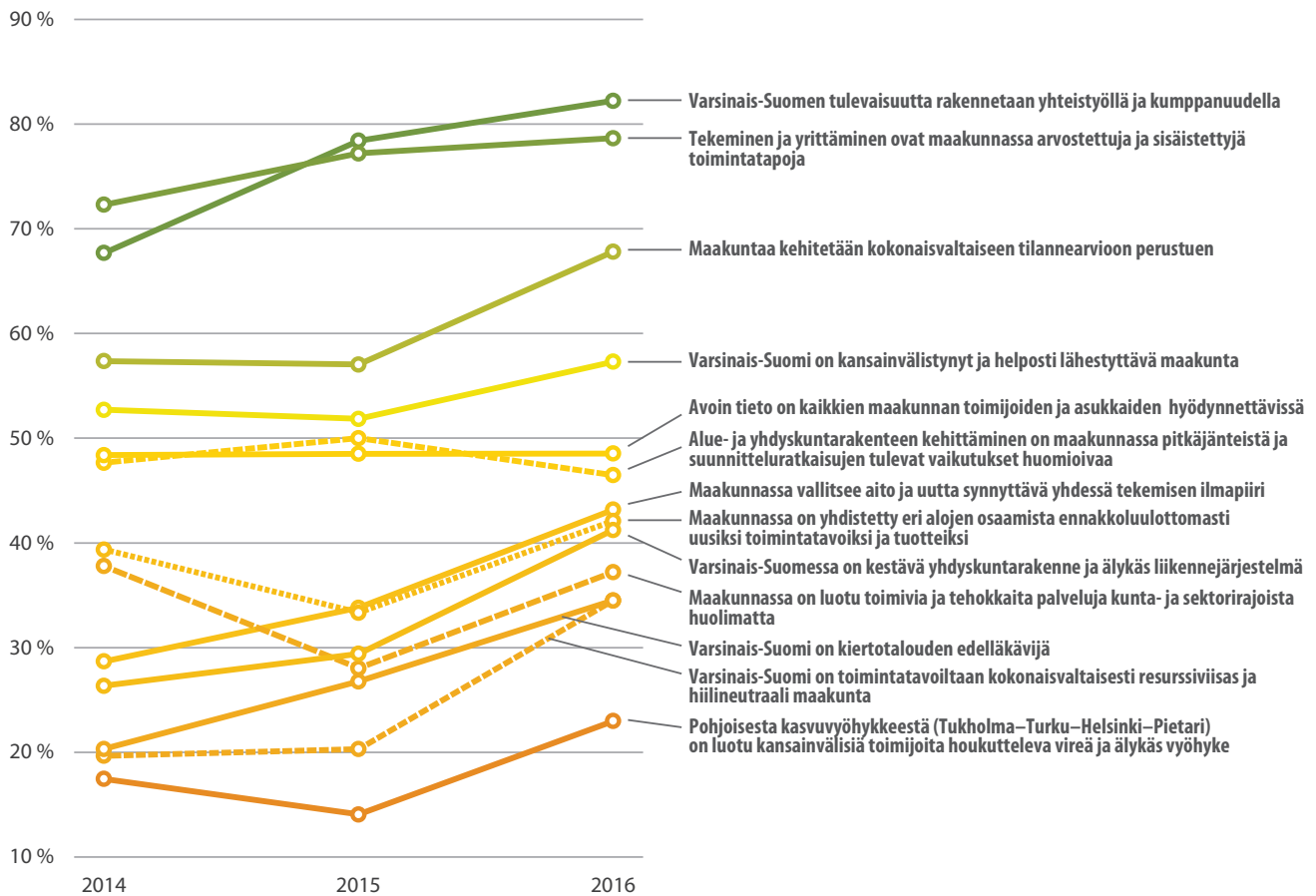
Kuva 14 Resurssiviisuus-teeman väittämien kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus

Isompi ympyrä kertoo teemaan kuuluvien väittämien keskiarvon. Suluissa muutos edelliseen kyselyyn verrattuna (%-yksikköä).

Figur 14 Andel som är helt eller delvis av samma åsikt med påståendena inom temat resurssmärthet.

Den större cirkeln anger medeltalet av påståendena inom temat. I parentesens visas förändringen i jämförelse med föregående enkät (%-enhet).

Väittämän kanssa samaa mieltä olevien osuus

Kuva 15 Maakuntastrategian tavoitteita kuvaavien väittämien kanssa samaa mieltä olevien osuudet vuosina 2014–2016.

Figur 15 Andelen svarande under åren 2014–2016 som är överens med påståendena som beskriver landskapsstrategins målsättningar.

Negatiivinen kehitys

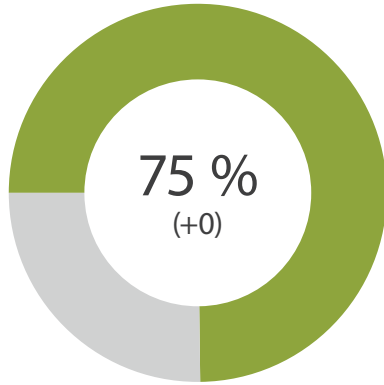
Positiivinen kehitys

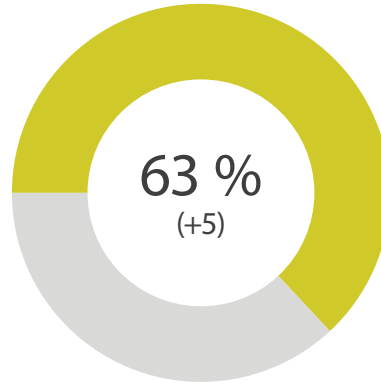
Kuva 16 Vastaajien arviot Varsinais-Suomen tulevasta kehityksestä seuraavan kolmen vuoden aikana.

Figur 16 Svararnas uppskattningar om Egentliga Finlands framtida utveckling under de följande tre åren.

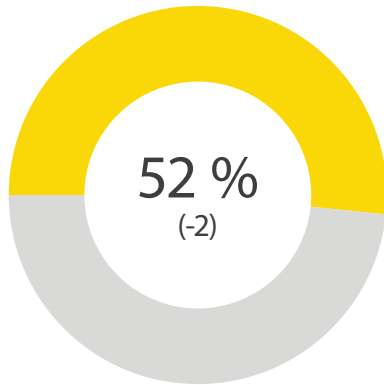
Kumppanuusfoorumi on toimiva tapa kehittää maakuntaa

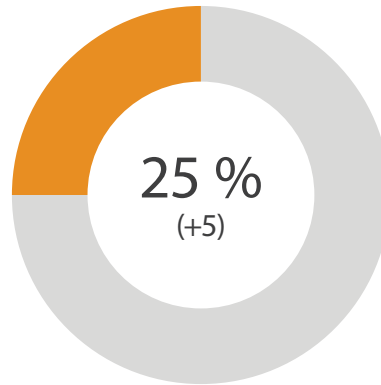
Kumppanuustapaamiset ovat synnyttäneet uusia yhteistyöverkostoja

Kumppanuustapaamisissa on syntynyt uusia ideoita ja toimintamalleja maakunnan kehittämiseksi

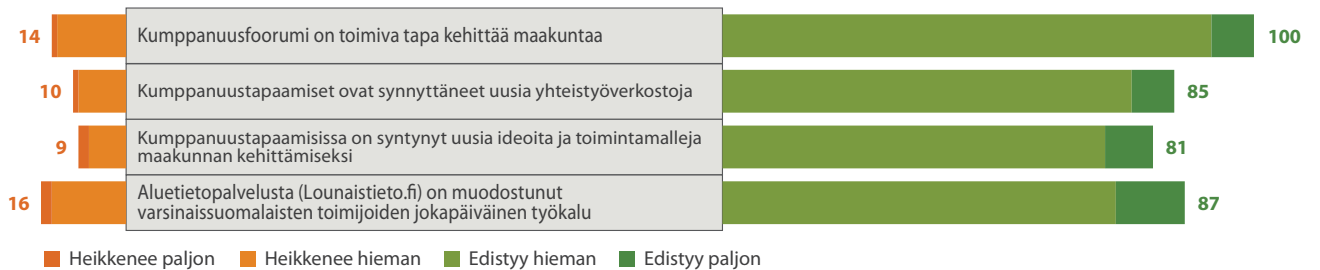
Aluetietopalvelusta (Lounaistieto.fi) on muodostunut varsinaissuomalaisten toimijoiden jokapäiväinen työkalu

Kuva 17 Kumppanuusfoorumin toimintaa kuvaavien väittämien kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus.
Figur 17 Andel som är helt eller delvis av samma åsikt med påståenden som beskriver partnerskapsforumets verksamhet.

Negatiivinen kehitys

Positiivinen kehitys

Kuva 18 Vastaajien arviot kumppanuusfoorumin tulevasta kehityksestä seuraavan vuoden aikana.

Figur 18 Svararnas uppskattningar om partnerskapsforumets framtida utveckling under det följande året.

TYÖTTÖMYYS LASKEE JA TYÖLLISYYS KASVAA

Varsinais-Suomen työttömyysaste oli lokakuun lopussa 12,1 %, mikä oli 0,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Varsinais-Suomen työttömyysaste on viime aikoina ollut hieman alemmalla tasolla kuin koko maassa keskimäärin.

Työttömyysasteen muutos edelliseen vuoteen verrattuna on kääntynyt Varsinais-Suomessa hienoiseen laskuun kuluvan vuoden aikana, ja työ- ja elinkeinoministeriön ennusteen mukaan työttömyyden lasku nopeutuu vuonna 2017 (TEM-analyseja 75/2016). Vaikka vuosimuutos kääntyi laskuun vasta kesällä 2016, alkoi työttömyyden trendikehitys kuitenkin laskea jo syksyllä 2015.

Työttömyysasteen vuosimuutoksen kasvaminen vuoden 2015 lopulla johtuu siitä, että vaikka työttömyyden tosiallinen trendikehitys oli jo saavuttanut huippunsa, oli esimerkiksi työttömyysaste joulukuussa 2016 yhä korkeammalla tasolla kuin joulukuussa 2015. Tämän vuoksi työttömyyskehityksen trendin seuraaminen onkin tärkeää etenkin tarkasteltaessa kehityksen käännekohtia, jotka pelkän vuosimuutoksen avulla havaitaan usein viiveellä.

Jos työttömyysasteen kehitys on kääntynyt hienoiseen laskuun, on työllisyysaste puolestaan kääntynyt kuluvan vuoden aikana selvään kasvuun. Vuoden kolmannen neljänneksen työllisyysaste (69,5 %) oli lähes kaksi prosenttiyksikköä edellisvuotista korkeampi, ja työllisyyden trendikehitys on kääntynyt jyrkkään nousuun. Varsinais-Suomen työllisyysaste onkin koko maan korkeimpia, joskin vielä hieman maan keskiarvoa alempi.

Myös seudullisesti tarkasteltuna Varsinais-Suomen työmarkkinatilanne näyttää varsin valoisalta. Työttömyyden väheneminen oli nopeinta Turun ja Loimaan seuduilla, Salon ja Vakka-Suomen seudulla työttömyys väheni hieman ja Turunmaalla oltiin samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Turunmaallakin työttömyysaste oli kesän aikana selvässä laskussa, joten jää nähtäväksi onko laskun pysähtyminen vain tilapäistä.

ARBETSLÖSHETEN MINSKAR OCH SYSSELSÄTTNINGEN ÖKAR

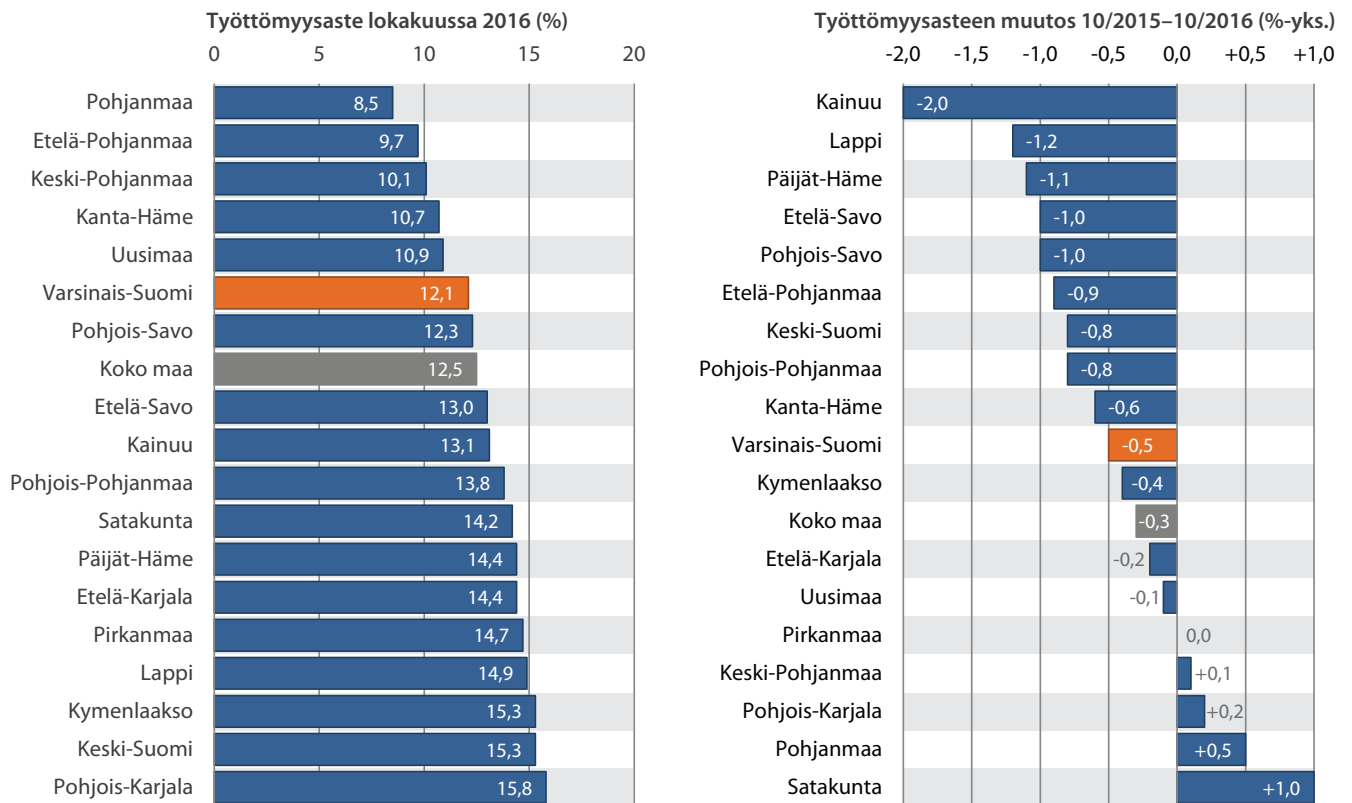
Arbetslöshetsgraden i Egentliga Finland låg i slutet av oktober på 12,1 %, vilket var 0,5 procentenheter mindre än det föregående året. Arbetslöshetsgraden i Egentliga Finland har under senare tid legat på en lägre nivå jämfört med hela landets medelnivå.

Arbetslöshetsgraden har i Egentliga Finland sjunkit en aning under innevarande år jämfört med föregående år, och enligt arbets- och näringslivsministeriets prognoser kommer minskningen av arbetslösheten att snabbas upp under år 2017 (TEM-analyser 75/2016). Fastän årsförändringen började avta först på sommaren 2016, började arbetslöshetstrenden dock sjunka redan på våren 2015.

Att arbetslöshetsgradens årsförändring tilltog i slutet av år 2015 beror på att t.ex. arbetslöshetsgraden i december 2016 fortfarande var på högre nivå än i december 2015, även om arbetslöshetens faktiska trendutveckling redan nått sin kulmen. Av denna orsak är uppföljning av arbetslöshetsutvecklingens trend viktigt, särskilt vid granskning av vändpunkter i utvecklingen, som ofta observeras med dröjsmål när endast årsförändringen används.

Om arbetslöshetsgraden börjat sjunka något har sysselsättningsgraden för sin del tydligt börjat öka under innevarande år. Sysselsättningsgraden under årets tredje kvartal (69,5 %) var nästan två procentenheter högre än under föregående år, och sysselsättnings-trenden har stegrats kraftigt. Egentliga Finlands sysselsättningsgrad är en av de högsta i landet, även om den fortfarande ligger en aning under landets medeltal.

Även regionalt betraktad ser Egentliga Finlands arbetsmarknadssituation mycket ljus ut. Arbetslösheten minskade snabbast i Åbo- och Loimaaregionerna. I Saloregionen och Nystadsregionen minskade arbetslösheten en aning, medan Åboland låg på samma nivå som ett år tidigare. Också i Åboland höll arbetslöshetsgraden dock tydligt på att sjunka under sommaren, så det återstår att se huruvida avbrottet i sänkningen endast är tillfälligt.

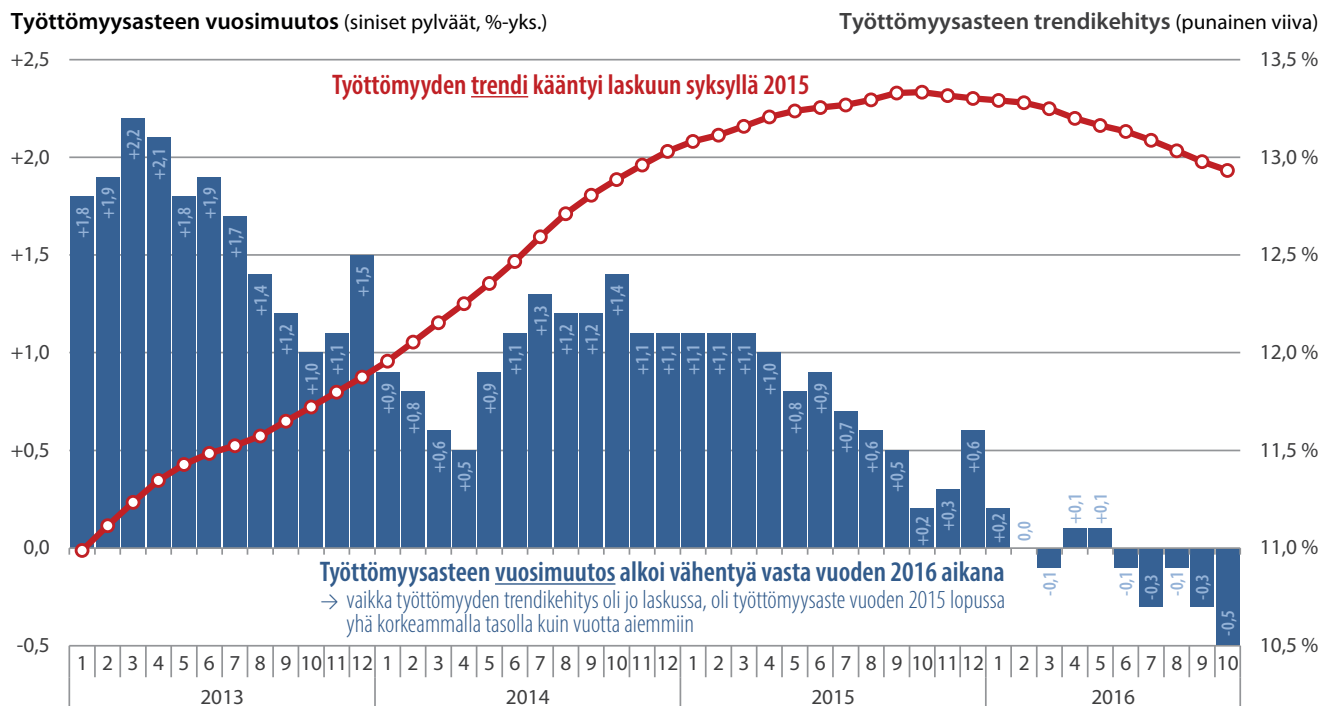

Kuva 19 Manner-Suomen maakuntien työttömyysastelokakuun 2016 lopussa ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Figur 19 Arbetslöshetsgraden för landskapen i Fasta Finland i slutet av oktober 2016 och den förändrade arbetslöshetsgraden i jämförelse med motsvarande tidpunkt året innan.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken.

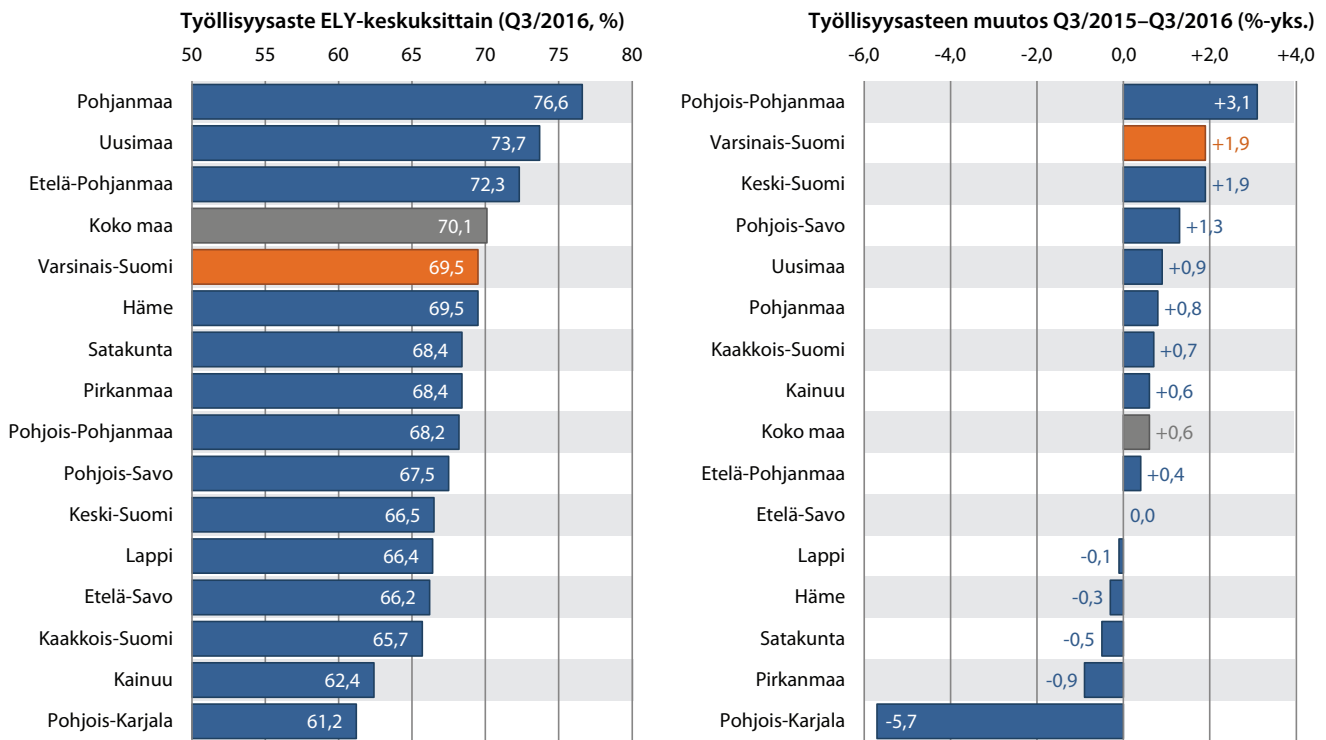

Kuva 20 Varsinais-Suomen työttömyysasteen trendikehitys ja työttömyysasteen kuukausittainen muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Figur 20 Trendutvecklingen av Egentliga Finlands arbetslöshetsgrad och den månatliga förändringen av arbetslöshetsgraden jämfört med motsvarande tidpunkt under det föregående året.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken.

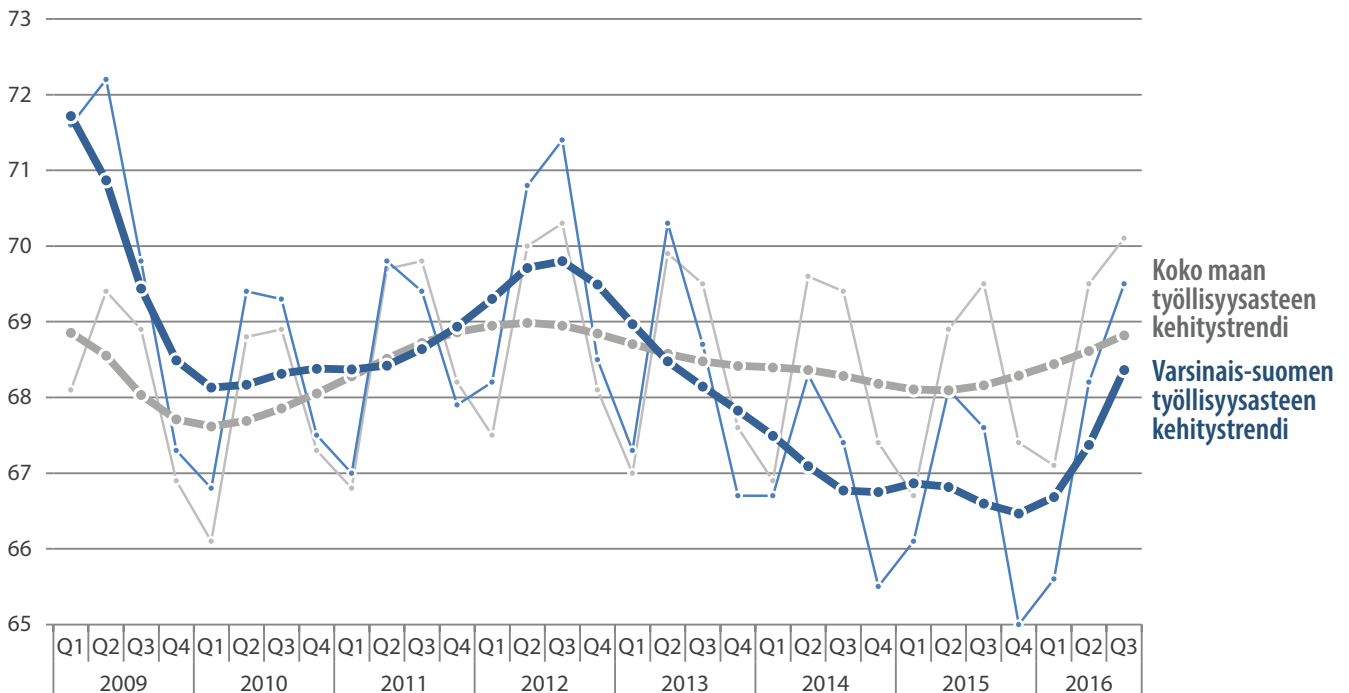
Kuva 21 Työllisyysaste ELY-keskuksittain vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä ja työllisyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Tietolähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Figur 21 Sysselsättningsgraden per NTM-central under det tredje kvartalet år 2016 och förändringen i sysselsättningsgraden jämfört med motsvarande tidpunkt året innan.

Informationskälla: Statistikcentralen, arbetskraftsundersökning.

Työllisyysaste (15–64-vuotiaat, %)

Kuva 22 Varsinais-Suomen ja koko maan työllisyysasteen trendikehitys.

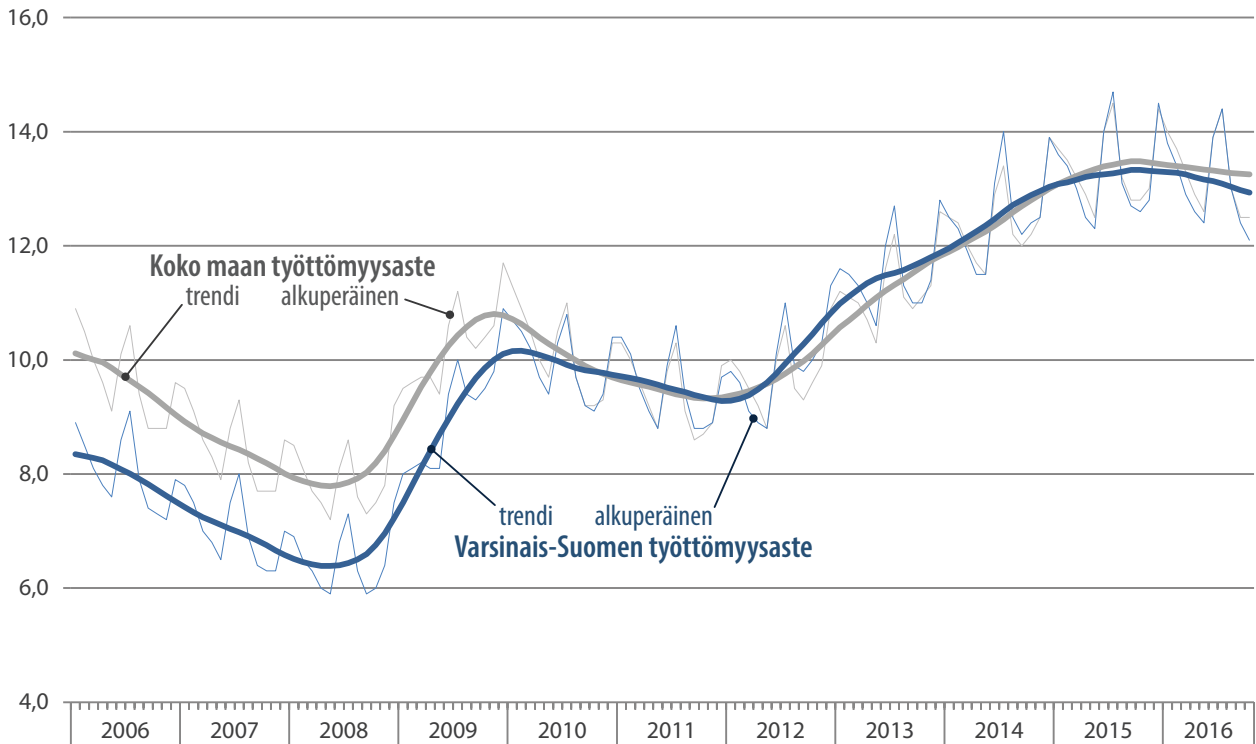
Paksu viiva kuvaa työllisyysasteen kausitasoitettua ja ohut viiva alkuperäistä aikasarjaa. Tietolähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Figur 22 Trendutvecklingen för sysselsättningsgraden för Egentliga Finland och hela landet.

Streckat med fetstil beskriver den säsongutjämnade sysselsättningsgraden och det tunna strecket den ursprungliga tidsserien.

Informationskälla: Statistikcentralen, arbetskraftsundersökning.

Työttömyysaste (%)

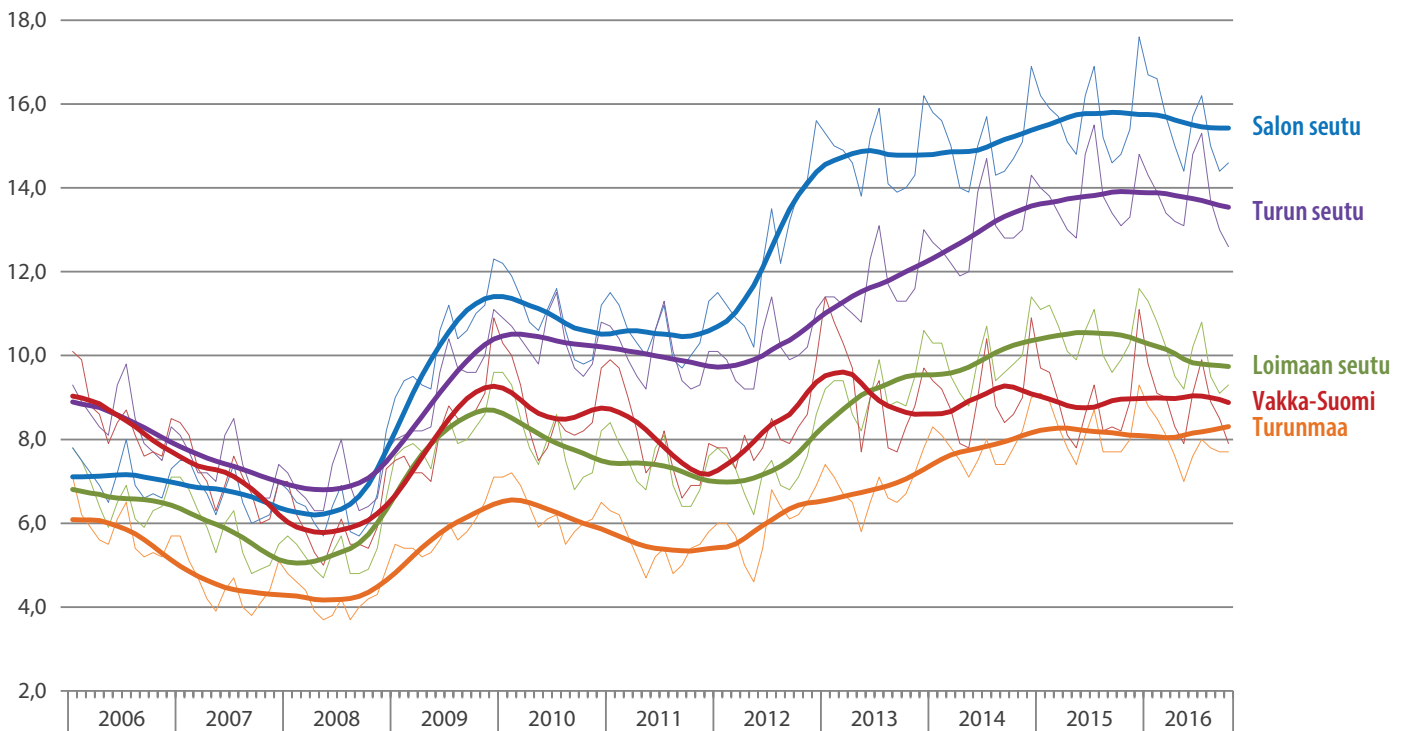
Kuva 23 Varsinais-Suomen ja koko maan työttömyysasteen kehitys.

Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Figur 23 Utvecklingen av arbetslöshetsgraden i Egentliga Finland och i hela Finland.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken.

Työttömyysaste (%)

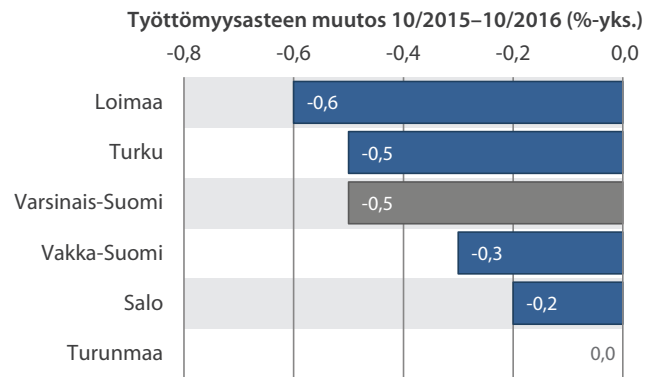
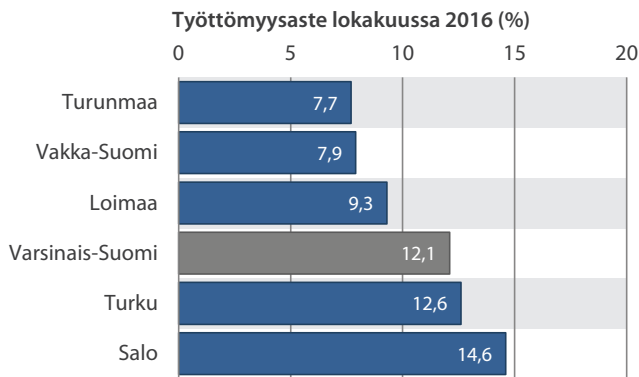

Kuva 24 Varsinais-Suomen seutukuntien työttömyysasteen trendikehitys.

Ohut viiva kuvaa alkuperäistä ja paksu viiva kausitasoitettua sarjaa. Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Figur 24 Trendutvecklingen av arbetslöshetsgraden i Egentliga Finlands regionkommuner.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken.

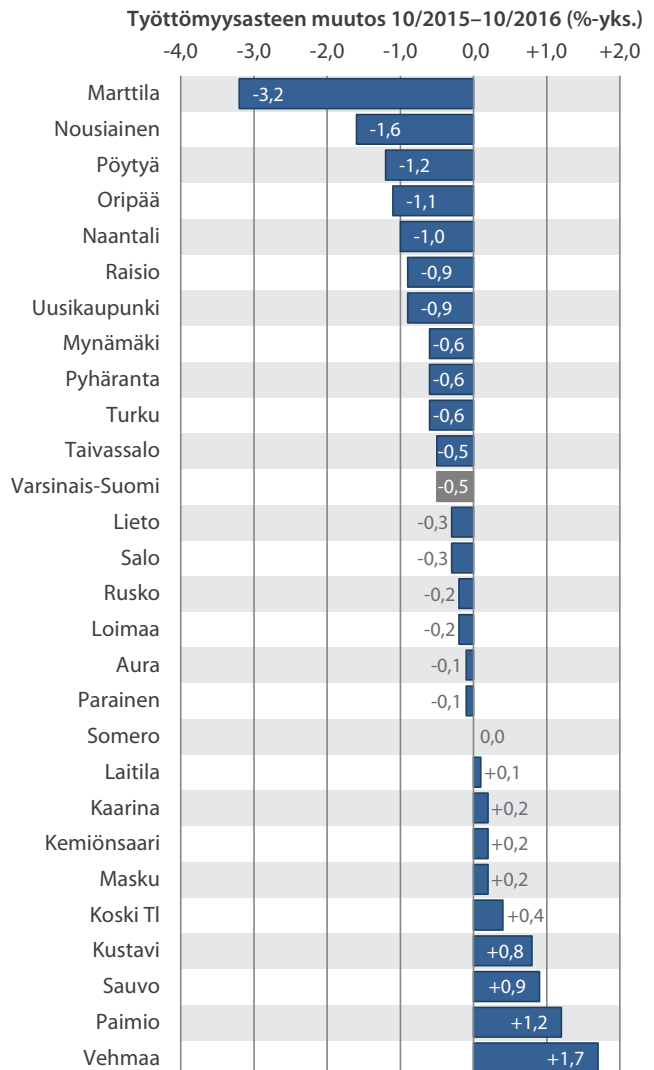
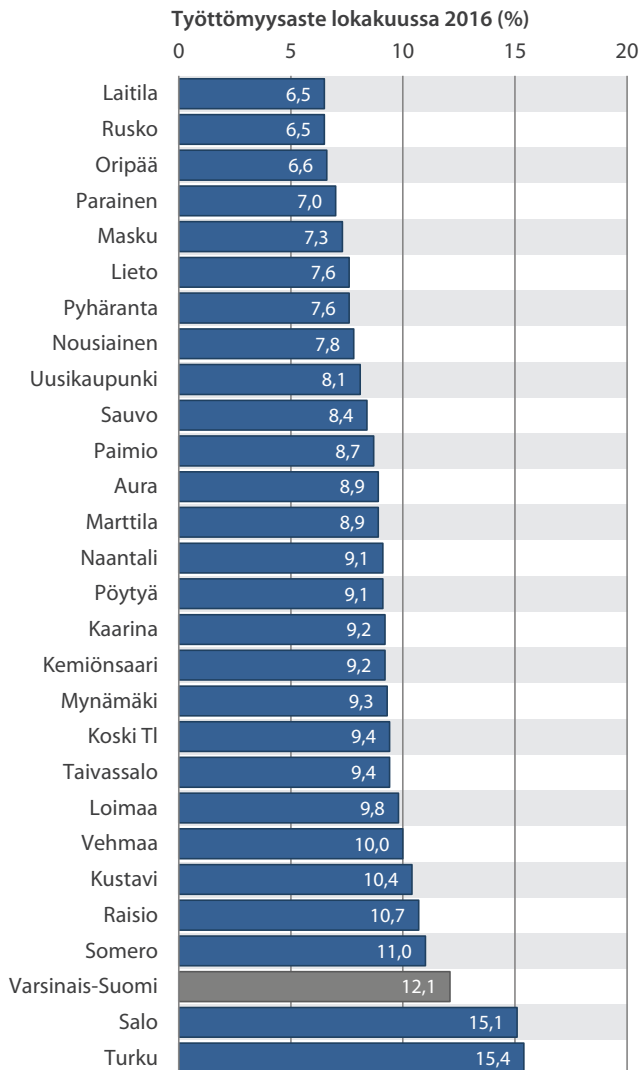

Kuva 25 Varsinais-Suomen seutukuntien työttömyysaste lokakuun 2016 lopussa ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Figur 25 Arbetslöshetsgraden för Egentliga Finlands regionkommuner i slutet av oktober 2016 och den förändrade arbetslöshetsgraden i jämförelse med motsvarande tidpunkt året innan.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken.

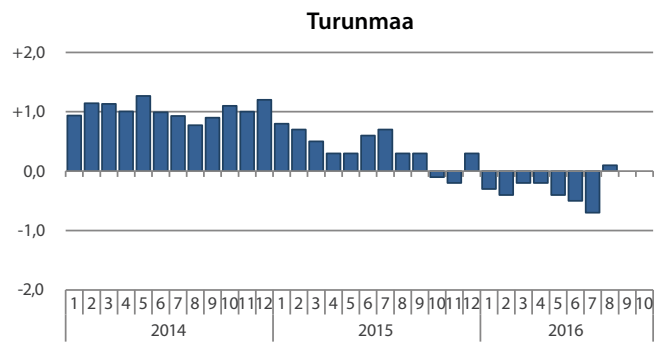
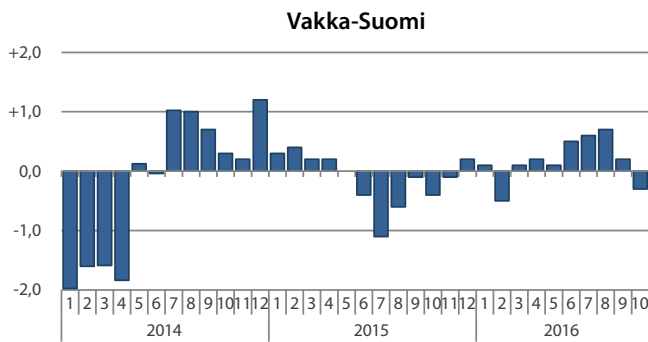
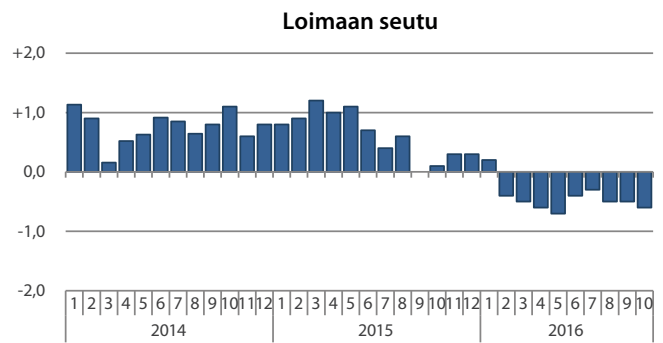
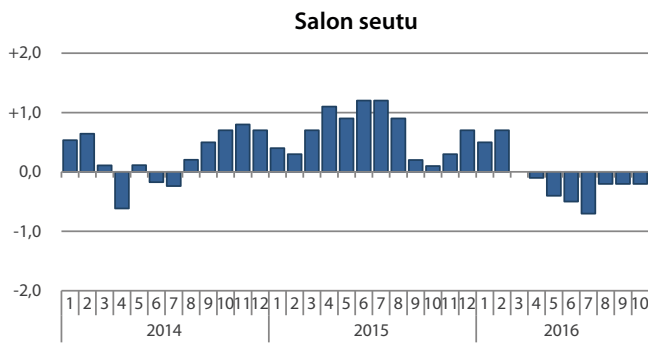
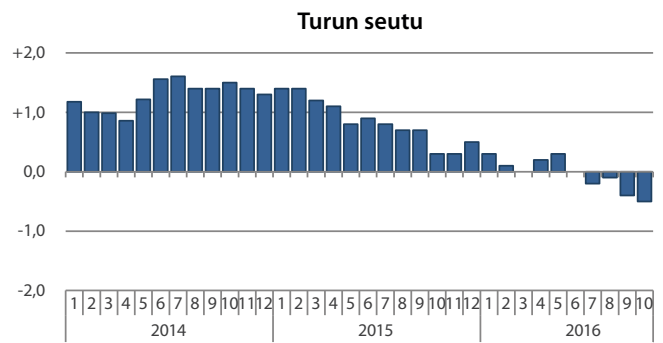
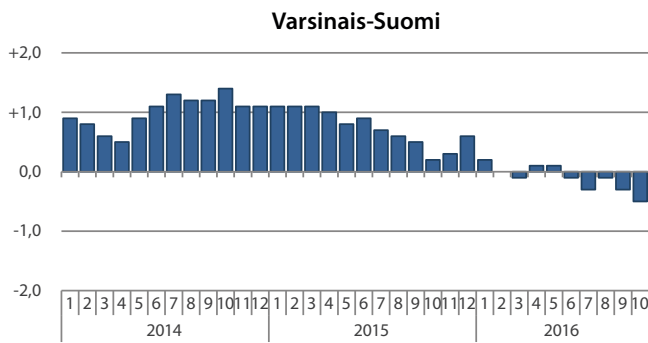

Kuva 26 Varsinais-Suomen kuntien työttömyysaste lokakuun 2016 lopussa ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Figur 26 Förändringen av arbetslöshetsgraden för Egentliga Finland i slutet av oktober 2016 och den förändrade arbetslöshetsgraden i jämförelse med motsvarande tidpunkt året innan.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken.

Kuva 27 Työttömyysasteen kuukausittainen muutos (%-yksikköä) Varsinais-Suomessa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Salon seudun ja Vakka-Suomen kuvien mitta-asteikot poikkeavat muista.

Tietolähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Figur 27 Förändringen av arbetslöshetsgraden (%-enheter) för Egentliga Finland per månad i jämförelse med motsvarande tidpunkt året innan.

Statistikerna i figurerna för Saloregionen och Vakka-Suomi skiljer sig från de andra.

Informationskälla: Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistiken.

Varsinais-Suomessa asui lokakuun 2016 lopussa 475 515 ihmistä, mikä on 1 250 asukasta enemmän kuin vuotta aiemmin. Väestönkasvu on hidastunut jonkin verran aiemmasta, sillä maakunnan asukasluku on jo pitkään kasvanut noin 2 000 asukkaan vuosivauhdilla.

Varsinais-Suomen väestönkasvu tapahtui pääasiassa Turussa, ja Turun väestönkasvu ylitti koko maakunnan väestönkasvun lähes 500 henkilöllä. Ylipäätään väestönkasvu keskittyy Turun lähialueelle, sillä kaikki muut nopeimmin kasvaneet kunnat ovat Turun naapurikuntia.

Kuvaavaa Varsinais-Suomen tämänhetkiselle väestömuutokselle on, että Turun seutu pois lukien kaikkien muiden seutukuntien asukasluku on pienentynyt. Myös Turku ja kaikki muut seutukuntakeskukset ovat väestökehityksen ääripäissä: Turussa asukasluku on kasvanut eniten, kun taas muissa seutukeskuksissa väestökato on ollut nopeinta.

Varsinais-Suomen väestökasvu on kokonaan muuttoliikkeen varassa. Luonnollinen väestönmuutos, eli syntyvyyden ja kuolleisuuden erotus, kääntyi miinusmerkkiseksi vuoden 2015 aikana, ja kuluvana vuonna tästä johtuva väestön väheneminen on nopeutunut. Syntyvyys on viime aikoina ollut kuolleisuutta suurempaa vain Turun seudulla.

Muuttoliikkeen osalta Varsinais-Suomen väestömuutoksen kuva on kaksijakoinen. Yhtäältä kaikki seutukunnat ovat saaneet muuttovoittoa ulkomailta. Toisaalta maan sisäisestä muuttoliikkeestä on hyötynyt vain Turun seutu, sillä kaikki muut seudut ovat muuttotappioalueita. Kokonaisuudessaan Varsinais-Suomen väestönkasvusta suurin osa tulee maahanmuutosta, mutta Turun seudulla kuntien välinen muuttoliike on hieman maahanmuuttoa voimakkaampaa.

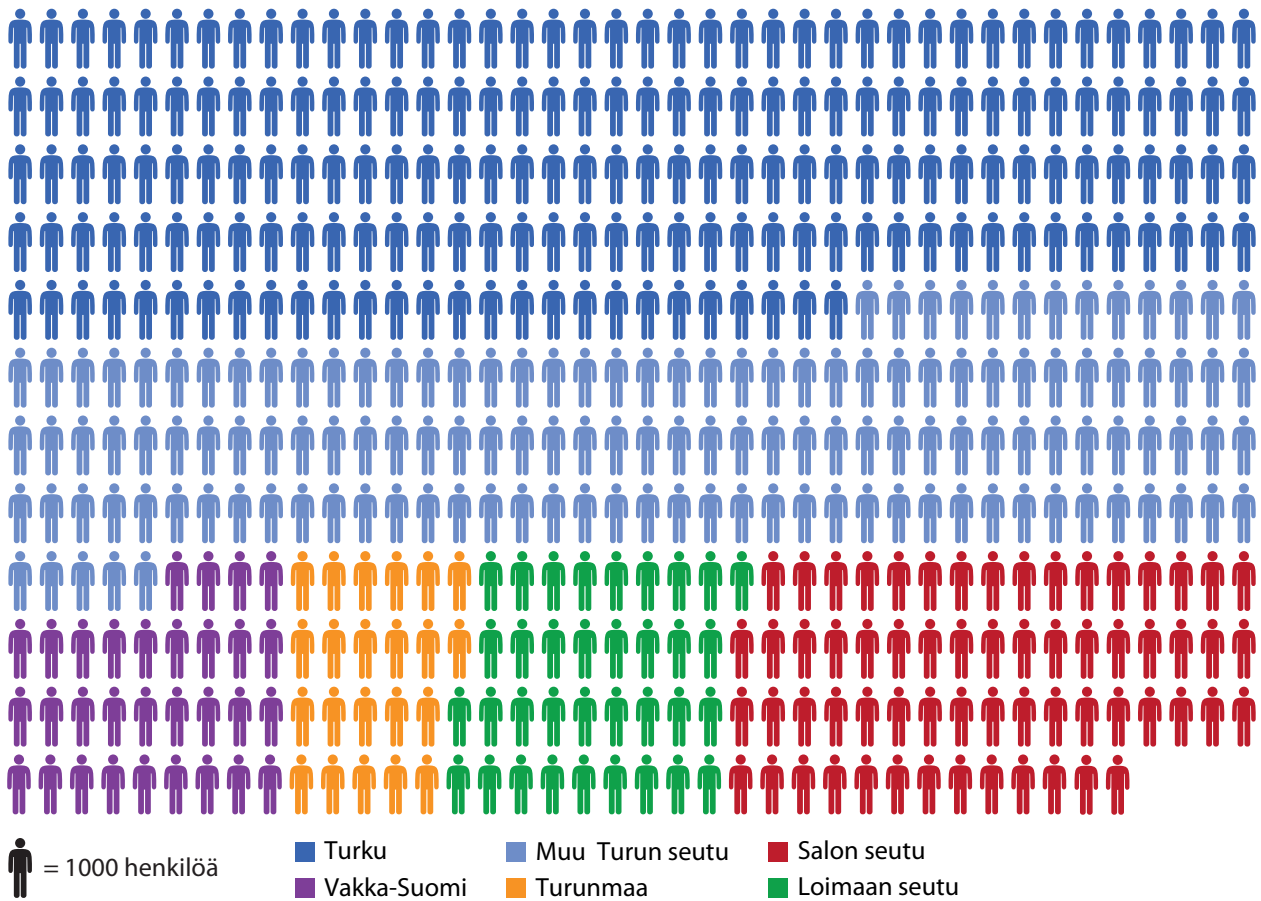
I slutet av oktober 2016 bodde 475 515 människor i egentliga Finland, vilket är 1 250 fler invånare än ett år tidigare. Befolkningstillväxten har blivit något långsammare sedan tidigare, eftersom landskapets befolkningstal redan under lång tid vuxit med 2 000 invånare på årsbasis.

Befolkningstillväxten i Egentliga Finland har i synnerhet ägt rum i Åbo, och befolkningstillväxten i Åbo överskred hela landskapets befolkningstillväxt med nästan 500 personer. Befolkningstillväxten koncentreras överhuvudtaget till Åbos närområden, eftersom de övriga kommunerna som haft snabb tillväxt är grannkommuner till Åbo.

De aktuella befolkningsförändringarna i Egentliga Finland kännetecknas av att invånarantalet minskat i alla regionkommuner utom Åboregionen. Också Åbo och alla andra regionkommuncentraler representerar ytterligheter inom befolkningsutvecklingen: invånarantalet har vuxit mest i Åbo, medan folkminskningen varit snabbast i övriga regionkommuncentraler.

Befolkningstillväxten i Egentliga Finland beror helt och hållet på migration. Den naturliga befolkningsförändringen, dvs. skillnaden mellan nativitet och mortalitet, blev negativ under år 2015, och folkminskningen har på grund av detta snabbats upp under innevarande år. Under den senaste tiden är det endast i Åboregionen som nativiteten har varit högre än mortaliteten.

Befolkningsförändringen i Egentliga Finland är tudelad i fråga om migrationen. Å ena sidan har alla regionkommuner fått ett inflyttningsöverskott från utlandet. Å andra sidan har landets interna migration endast gynnat Åboregionen, eftersom alla andra regioner är områden med utflyttningsöverskott. Största delen av befolkningstillväxten i Egentliga Finland beror i sin helhet på invandring, men migrationen mellan kommunerna är i Åboregionen något kraftigare än invandringen.

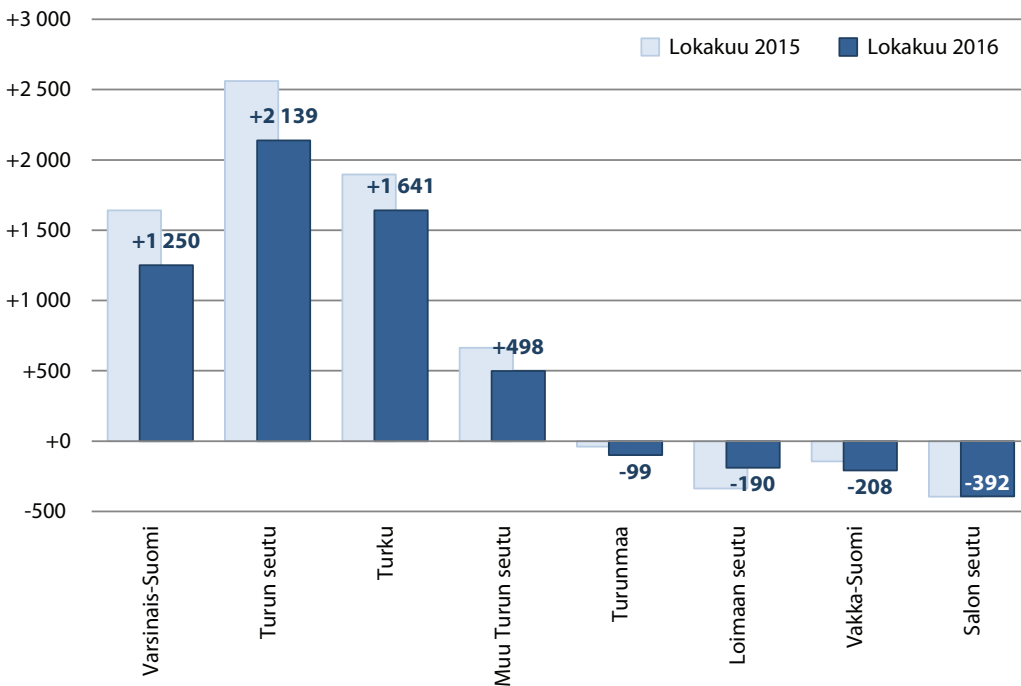
Kuva 28 Varsinais-Suomen väestön jakautuminen alueittain 31.10.2016.

Tietolähde: Tilastokeskus, väestönmuutosten kuukausitiedot, ennakkotieto.

Figur 28 Fördelningen av Egentliga Finlands befolkning regionvis 31.10.2016.

Informationskälla: Statistikcentralen, månadsuppgifter om befolkningsförändringar, preliminär folkmängd.

Asukaslusun muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (henkilöä)

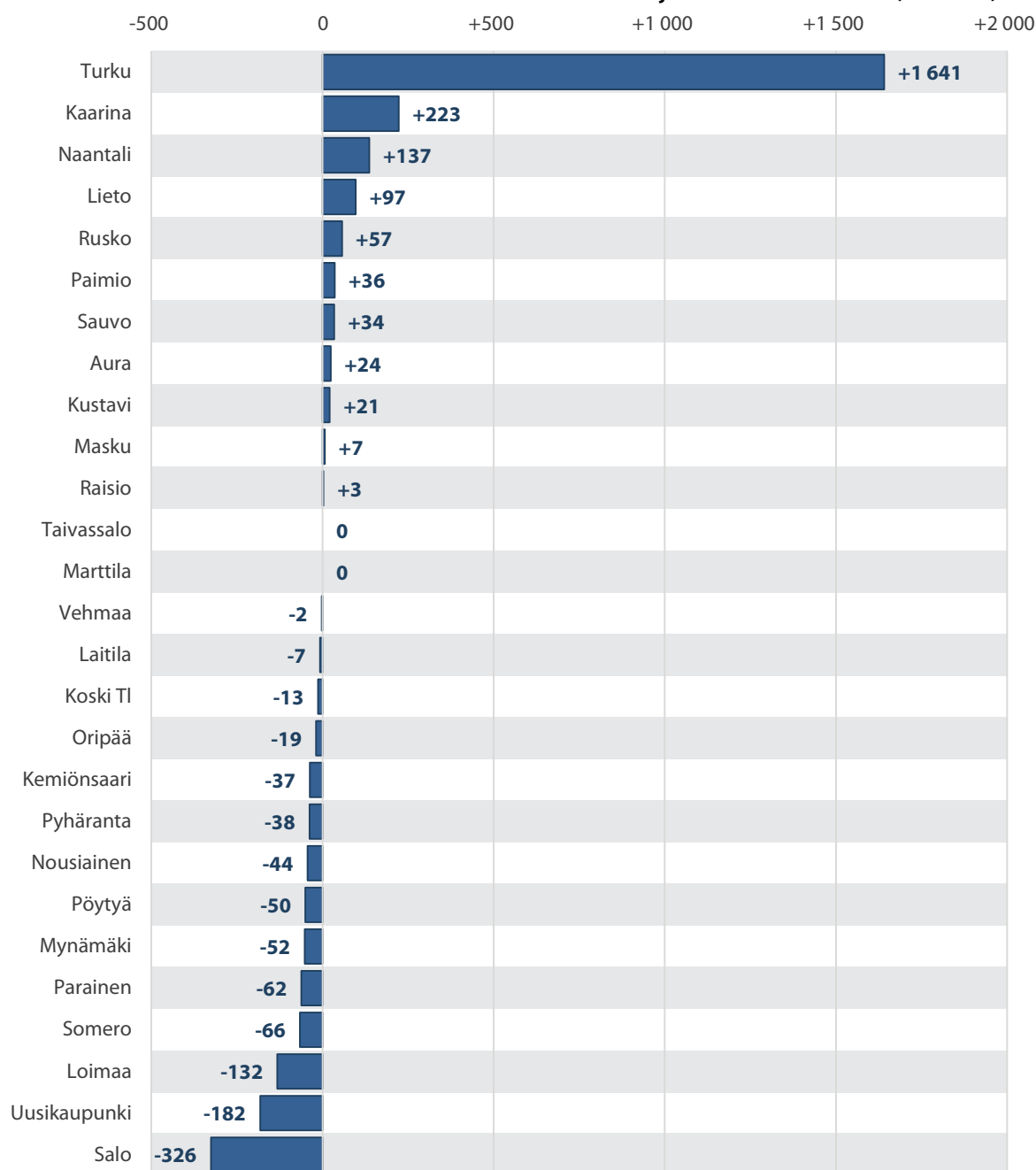
Kuva 29 Väestömuutos Varsinais-Suomessa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Tietolähde: Tilastokeskus, väestönmuutosten kuukausitiedot. Vuoden 2016 luvut ovat ennakkotietoja.

Figur 29 Befolkningsförändringen i Egentliga Finland jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år.

Informationskälla: Statistikcentralen, månadsuppgifter om befolkningsförändringar. Siffrorna för år 2016 är förhandsuppgifter.

Asukasluvun muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (henkilöä)

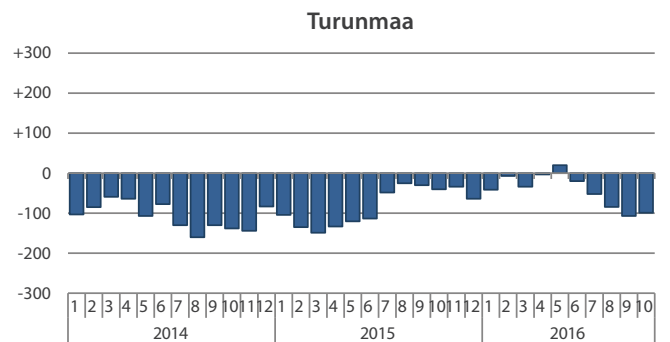
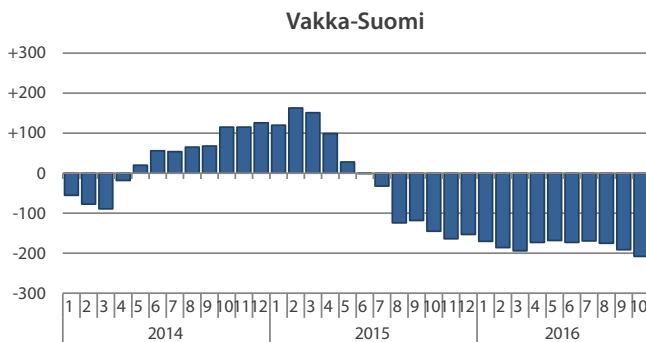
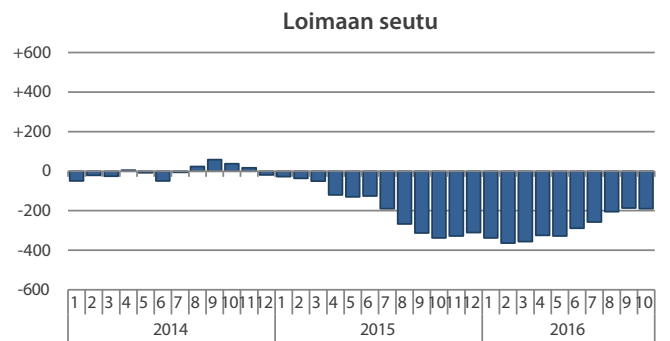
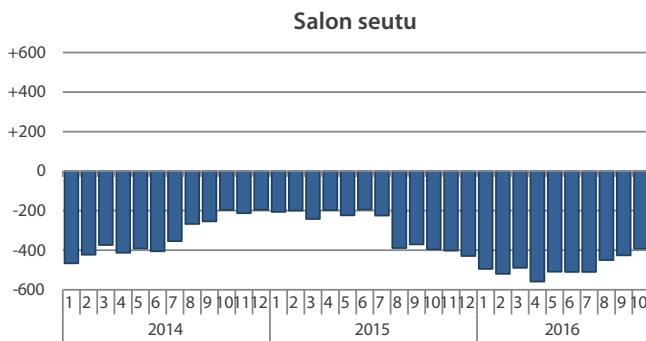
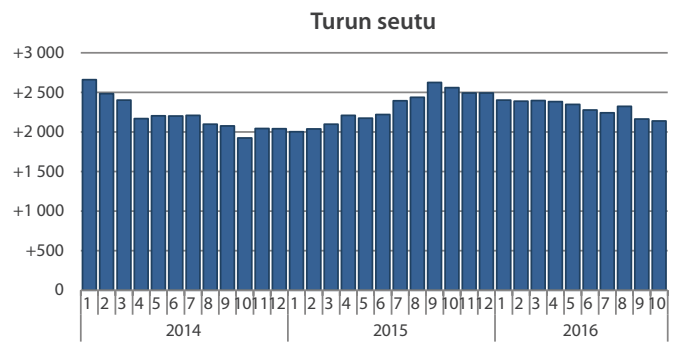
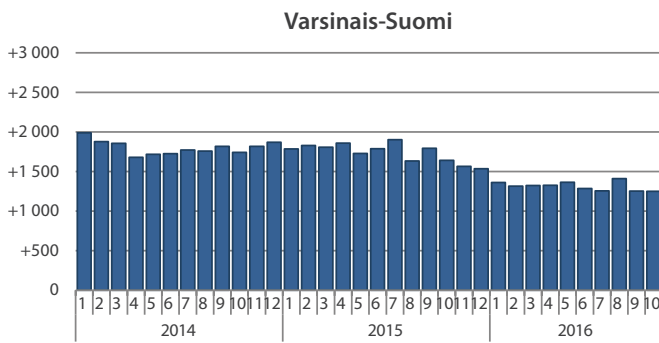

Kuva 30 Väestömuutos Varsinais-Suomen kunnissa lokakuussa 2016 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Tietolähde: Tilastokeskus, väestömuutosten kuukausitiedot. Vuoden 2016 luvut ovat ennakkotietoja.

Figur 30 Befolkningsförändringen i Egentliga Finlands kommuner i oktober 2016 jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år.

Informationskälla: Statistikcentralen, månadsuppgifter om befolkningsförändringar. Siffrorna för år 2016 är förhandsuppgifter.

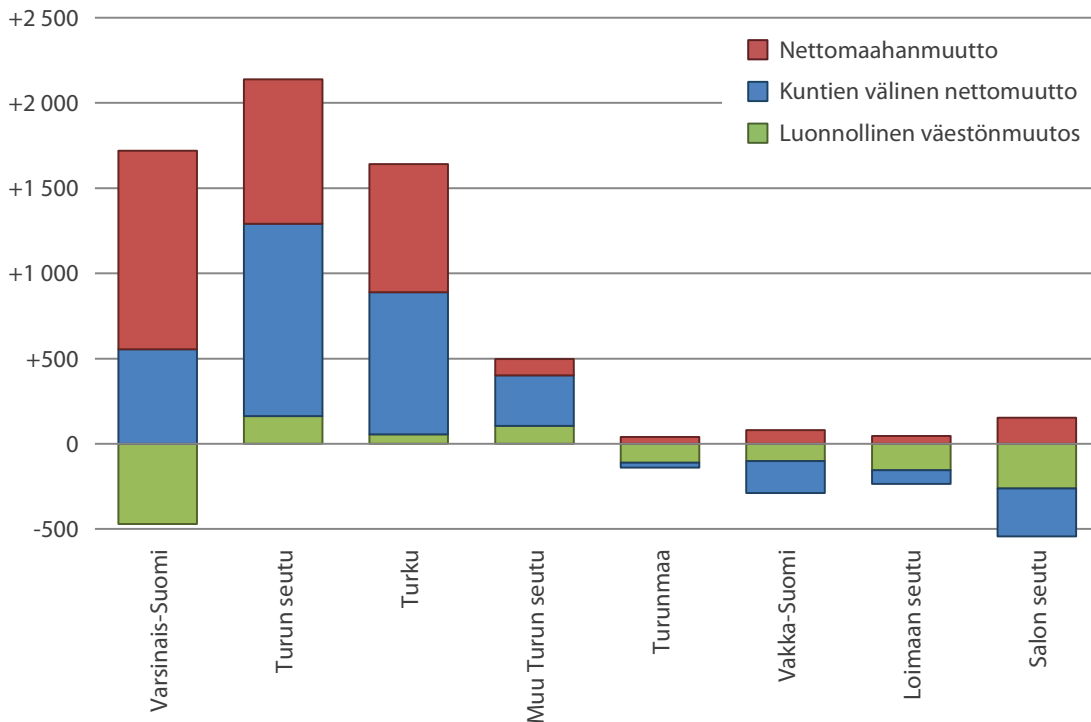
Kuva 31 Kuukausittainen väestömuutos (henkilöä) Varsinais-Suomessa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Eri alueiden kuvien mitta-asteikot poikkeavat toisistaan. Tietolähde: Tilastokeskus, väestömuutosten kuukausitiedot. Vuoden 2016 luvut ovat ennakkotietoja.

Figur 31 Förändringen av befolkningen per månad (personer) i Egentliga Finland i jämförelse med motsvarande tidpunkt året innan.

Statistikerna för figurerna för de olika regionerna avviker från varandra. Informationskälla: Statistikcentralen, befolkningsstatistikerna. Siffrorna för år 2016 är förhandsuppgifter.

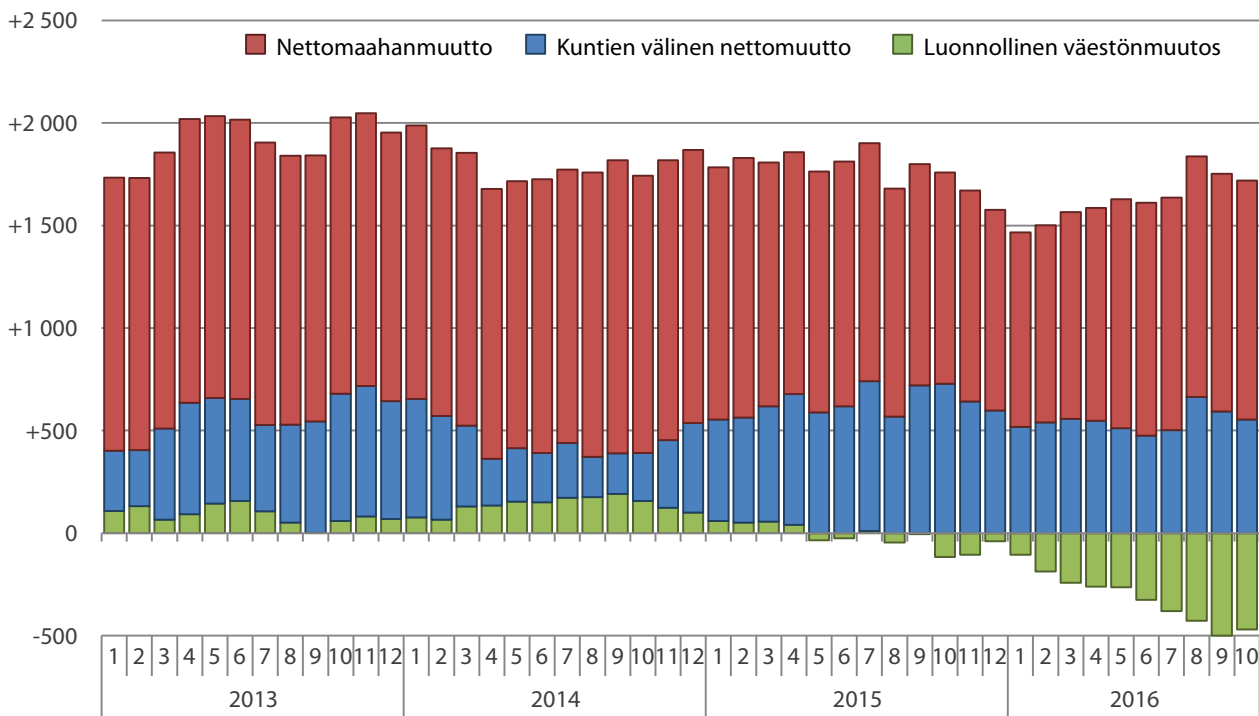
Väestömuutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (henkilöä)

Kuva 32 Väestömuutoksen rakenne Varsinais-Suomessa lokakuussa 2016 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.
Tietolähde: Tilastokeskus, väestönmuutosten kuukausitiedot. Vuoden 2016 luvut ovat ennakkotietoja.

Figur 32 Befolkningsförändringens struktur i Egentliga Finland i oktober 2016 jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år.
Informationskälla: Statistikcentralen, månadsuppgifter om befolkningsförändringar. Siffrorna för år 2016 är förhandsuppgifter.

Väestömuutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (henkilöä)

Kuva 33 Kuukausittaisen väestömuutoksen rakenne Varsinais-Suomessa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.
Tietolähde: Tilastokeskus, väestönmuutosten kuukausitiedot. Vuoden 2016 luvut ovat ennakkotietoja.

Figur 33 Befolkningsförändringens struktur månadsvis i Egentliga Finland jämfört med motsvarande tidpunkt året innan.
Informationskälla: Statistikcentralen, månadsuppgifter om befolkningsförändringar. Siffrorna för år 2016 är förhandsuppgifter.

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND
REGIONAL COUNCIL OF SOUTHWEST FINLAND

PL 273 (Ratapihankatu 36) | 20101 Turku
+358 2 2100 900 | kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi | Y – 0922305-9